

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Analýza efektivity nabídky bankovních produktů
prostřednictvím České pošty, s. p.**

Lucie Janovjáčková

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Janovjáková

Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza efektivity nabídky bankovních produktů prostřednictvím České pošty s.p.

Název anglicky

Analysis of the Effectiveness Offers of Banking Products Through the Czech Post

Cíle práce

Cílem rešeršní části diplomové práce je charakterizovat problematiku bankovních produktů, které jsou nabízeny v České republice. Cílem vlastní práce je zhodnotit efektivitu nabízených bankovních produktů v rámci České pošty, s.p.

Metodika

Rešeršní část bude zpracována pomocí metody deskripce na základě syntézy informací obsažených v literárních a elektronických zdrojích popisující problematiku bankovních produktů. Vlastní práce bude vycházet z charakteristiky podniku a na základě analýzy současného stavu a konzultací s odpovědnými pracovníky bude vyhodnocena efektivita nabídky bankovních produktů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

bankovní produkty, bankovníctví, Česká pošta, peníze, úvěry, běžné účty

Doporučené zdroje informací

ČERNOHORSKÝ, J. – TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.

KAŠPAROVSKÁ, V. *Banky a komerční obchody*. Vyd. 1. Kravaře: Marreal servis, 2010, 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.

POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9.

PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-031-7.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Milan Ulrich

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 24. 1. 2017

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 1. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza efektivity nabídky bankovních produktů prostřednictvím České pošty, s. p." jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Milanovi Ulrichovi za poskytnuté odborné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce. Dále bych poděkovala vedoucí pražské pobočky České pošty, s. p. za vstřícnost a poskytnutí informací. Veliké poděkování patří i celé mé rodině za podporu při zpracování práce.

Analýza efektivity nabídky bankovních produktů prostřednictvím České pošty, s. p.

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá problematikou bankovních produktů, zejména v jejich nabízení na pobočkách České pošty. Teoretická část práce se zabývá finančním trhem s bližším zaměřením na bankovní trh v České republice. V této části jsou také vymezeny jednotlivé bankovní produkty. Vlastní práce je věnována jak samotné České poště, tak i jejím aliančním partnerům, kteří na pobočkách České pošty nabízejí své bankovní produkty. Dále je vyhodnocena aktuální nabídka vybraných produktů v porovnání s konkurenčními subjekty. Následuje posouzení realizace plánovaných bankovních produktů na vybraných pobočkách a celkového vývoje výnosů České pošty z těchto produktů. Poslední část je věnována odměnám zaměstnanců za plnění produktů a celkové vyhodnocení práce a doporučení do budoucna.

Klíčová slova: finanční trh, bankovní trh, banka, bankovní produkt, Česká pošta, s. p., alianční partneři, běžný účet, spotřebitelský úvěr, hypoteční úvěr, kreditní úvěr, kontokorentní úvěr, úroková sazba, poplatky

Analysis of the Effectiveness Offers of Banking Products through the Czech Post

Summary

This thesis is to deal with banking products, particularly in the offers for Czech Post offices. The theoretical part is to occupy with financial market with a closer focus on banking market in Czech Republic. This part also defines the various banking products. The practical part is applying to Czech post as well as its allied partners, who offer the banking products through Czech post. The next part evaluates the current offer of selected products in comparison with other competitors. The following part is about assessment of the planned banking products at selected branches and the overall development of Czech Post revenues of these banking products. The last section is devoted to employees rewards for selling products and comprehensive evaluation of the work and recommendations for the future.

Keywords: Financial Market, Banking Market, Bank, Banking Products, Czech Post, Allied Partners, Current Account, Consumer Loan, Mortgage Loan, Credit Loan, Overdraft Account, Interest Rate, Fees

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Finanční systém.....	15
3.1.1 Finanční trh a jeho členění.....	15
3.1.1.1 Devizový trh	17
3.1.2 Finanční zprostředkovatelé	17
3.2 Bankovní systém	19
3.2.1 Institucionální a funkční vymezení bankovního systému.....	19
3.2.1.1 Institucionální složka bankovního systému.....	19
3.2.1.2 Funkční složka bankovního systému.....	19
3.2.2 Univerzální a specializované bankovní systémy	21
3.2.3 Druhy bank	22
3.3 Bankovníctví v České republice.....	23
3.3.1 Historie.....	23
3.3.1.1 Před vznikem samostatné Československé republiky	23
3.3.1.2 Československá republika v letech 1918 – 1945.....	24
3.3.1.3 Československá republika v letech 1945 – 1992.....	25
3.3.2 Současný bankovní systém České republiky	25
3.4 Bankovní produkty	27
3.4.1 Charakteristika bankovních produktů	27
3.4.2 Rozdělení bankovních produktů	28
3.4.2.1 Cena bankovních produktů.....	30
3.4.3 Úvěrové produkty	30
3.4.3.1 Systematizace bankovních úvěrů	30
3.4.3.2 Úvěrový proces.....	37
3.4.4 Pasivní bankovní obchody	38
3.4.4.1 Vkladové obchody	39
3.4.4.2 Pojištění vkladů	42
3.4.5 Platební styk.....	43
3.4.5.1 Nástroje platebního styku	44

4	Vlastní práce	46
4.1	Charakteristika podniku Česká pošta, s. p.	46
4.1.1	Státní podnik	46
4.1.2	Činnost České pošty, s. p.	47
4.1.3	Základní poštovní služby	47
4.1.4	Ostatní služby České pošty, s. p.	48
4.2	Alianční partneři.....	48
4.2.1	Československá obchodní banka, a. s.	49
4.2.2	Produkty nabízené Poštovní spořitelnou.....	49
4.2.2.1	Depozitní produkty	49
4.2.2.2	Úvěrové produkty	52
4.2.3	Českomoravská stavební spořitelna, a. s.	53
4.2.4	Raiffeisen stavební spořitelna, a. s.....	53
4.2.5	Home credit, a. s.	53
4.2.6	Další alianční partneři	53
4.3	Srovnání základních bankovních produktů	54
4.3.1	Srovnání běžných účtů	55
4.3.2	Srovnání podnikatelských účtů	56
4.3.3	Srovnání kontokorentních úvěrů	58
4.3.4	Srovnání kreditních úvěrů	59
4.3.5	Srovnání spotřebitelských úvěrů	60
4.3.6	Srovnání hypotečních úvěrů	61
4.3.7	Počet obchodních míst	63
4.4	Plnění produktů aliančních partnerů Českou poštou, s. p.	64
4.4.1	Realizace plánů	68
4.4.1.1	Běžné účty	68
4.4.1.2	Podnikatelské účty	69
4.4.1.3	Kontokorentní a kreditní úvěry	70
4.4.1.4	Spotřebitelské úvěry	71
4.4.1.5	Hypotéky	72
4.4.1.6	Investice.....	73
4.4.2	Výnosy aliančních partnerů České pošty, s. p.	74
4.4.3	Bonusy pracovníků za produkty aliančních partnerů	75
5	Vyhodnocení a doporučení.....	77
6	Závěr.....	80
7	Seznam použitých zdrojů	83

8 Přílohy 87

Seznam obrázků

Obrázek 1: Běžné účty na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016.....	69
Obrázek 2: Podnikatelské účty na pobočkách ČP, s. p. v roce 2016	70
Obrázek 3: Kontokorentní a kreditní úvěry na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016	71
Obrázek 4: Spotřebitelské úvěry na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016	72
Obrázek 5: Hypotéky na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016.....	73
Obrázek 6: Investice na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016	74
Obrázek 7: Vývoj výnosů aliančních partnerů České pošty, s. p.	75

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu bank v České republice	26
Tabulka 2: Srovnání základních běžných účtů bank	56
Tabulka 3: Srovnání účtů pro podnikatele	58
Tabulka 4: Srovnání kontokorentních účtů vybraných bank	59
Tabulka 5: Srovnání kreditních karet vybraných bank	60
Tabulka 6: Spotřebitelské úvěry u vybraných bank.....	61
Tabulka 7: Hypoteční úvěry u vybraných bank.....	63
Tabulka 8: Počet obchodních míst vybraných bank	64
Tabulka 9: Plány aliančních partnerů pro pobočky České pošty, s.p. pro Prahu v roce 2016	65
Tabulka 10: Plány aliančních partnerů pro pražské pobočky se specializovanou bankovní přepážkou České pošty, s.p. pro rok 2016	66
Tabulka 11: Plány aliančních partnerů pro pražské středně velké pobočky České pošty, s. p. pro rok 2016.....	67
Tabulka 12: Plány aliančních partnerů pro pražské malé pobočky České pošty, s. p. pro rok 2016	67
Tabulka 13: Bonusy pracovníků za produkty aliančních partnerů	76

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČP, s. p.	Česká pošta, státní podnik
ČSAS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ČTU	Český telekomunikační úřad
KB	Komerční banka
UNICREDIT	UniCredit Bank

1 Úvod

Na českém území existuje jen velmi malé množství podniků, které by znal od určitého věku téměř každý občan. Česká pošta je stále pro většinu obyvatel firmou, u které její služby minimálně jednou za život každý potřeboval. Pošta jako výměna vzkazů mezi dvěma osobami na světě existuje od nepaměti. A přesto s rozvojem technologií s připojením internetu funkce Pošty jako takové pomalu ustupuje do pozadí a lidé dávají přednost před papírovou komunikací té elektronické. Jedná se o přirozený trend, kterému se nedá zabránit. A tak musí tento tradiční podnik také ustoupit trendům a hledat nové způsoby jak se na současném trhu udržet. Jednou z možností v rámci rozšiřování svých služeb, kterou Česká pošta, s. p. zvolila, je spolupráce s dalšími podniky.

S technologickým vývojem souvisí i přesun peněžních operací z hotovostní formy na bezhotovostní. A zatímco na České poště se velmi dlouho používala k transakcím jen hotovost, v současnosti přešla i na možnost placení bezhotovostním způsobem. Zároveň tak svým zákazníkům začala nabízet možnost založit si na pobočce účet či jim nabízí poskytnutí úvěru. Toto je výsledkem spolupráce mezi Českou poštou a Československou obchodní bankou, kdy toto spojení funguje pod názvem Poštovní spořitelna.

I když se stále objevují argumenty, že by Česká pošta měla sloužit jen na záležitosti týkajících se poštovních služeb, jedná se o přirozený vývoj, kdy v případě klesajících výnosů z hlavní činnosti podnik rozšiřuje své vedlejší činnosti do dalších segmentů trhu jako je právě poskytování bankovních produktů, penzijního připojištění či oblast sázení v podobě herních losů a další.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem rešeršní části diplomové práce je charakterizování současného finančního trhu, zejména bankovního trhu spolu s definováním bankovních produktů, které obchodní banky poskytují. Hlavním cílem práce je posouzení bankovních produktů nabízených prostřednictvím České pošty, s. p. z pohledu klienta, tedy v porovnání nákladovosti těchto produktů ve srovnání s konkurenčními podniky. Zároveň jsou bankovní produkty hodnoceny i z pohledu samotné společnosti, na základě vývoje výnosů z těchto produktů, a dále jak jsou plánované cíle bankovních produktů plněny. Dílčím cílem je i posouzení podmínek pro zaměstnance za plnění těchto produktů.

2.2 Metodika

Teoretická část je vypracována pomocí sekundárních zdrojů popisujících finanční trh a konkrétněji pak bankovní trh, se zaměřením na obchodní banky a jejich produkty. Bylo tak provedeno studium odborné literatury, vědeckých článků a internetových zdrojů. Následně byla provedena syntéza zjištěných poznatků pomocí metody deskripce, případně komparace různých autorů za účelem vytvoření obecného přehledu o zkoumaném tématu.

Ve vlastní práci se první část zabývá seznámením s hlavním předmětem zkoumání, tedy Českou poštou, s. p. K tomu jsou použity výroční zprávy společnosti a její webové stránky, případně legislativa, pomocí kterých jsou zjištěny hlavní a vedlejší činnosti podniku.

Další část se konkrétněji zabývá aliančními partnery České pošty, s. p. a jejich produkty, které jsou nabízeny prostřednictvím poboček České pošty, s. p. V případě aliančních partnerů jsou dále použity jejich webové stránky, které základní informace o těchto partnerech doplňují, pokud nebyly primárně zjištěny na webových stránkách či ve výročních zprávách České pošty, s. p. V této části jsou také představeny základní bankovní produkty, které nabízí Československá obchodní banka pomocí svých obchodních značek Poštovní spořitelna a Era, které jsou prostřednictvím České pošty zákazníkům nabízeny. K informacím o těchto produktech jsou použity informační letáčky, které jsou k dispozici na pobočkách České pošty, s. p. doplněné o informace z webových stránek.

Třetí vlastní práce je věnována komparaci nejběžněji nabízeným bankovním produktům na pobočkách České pošty s nejbližšími konkurenčními subjekty, kterými jsou jak mateřská společnost Poštovní spořitelny Československou obchodní bankou a dalšími třemi bankami, které se spolu s ČSOB řadí mezi velké banky na území České republiky. V práci tak jsou srovnány běžné účty jak pro spotřebitele, tak pro podnikatele, dále kontokorentní a kreditní úvěry, bezúčelové spotřebitelské úvěry a hypoteční úvěry. Produkty jsou ve většině případů srovnány z hlediska jejich nákladovosti. Tedy účty jsou porovnávány na základě jejich poplatků. Úvěrové produkty jsou navíc srovnány i podle jejich úrokových sazeb. V případě spotřebitelských a hypotečních úvěrů je pro srovnání použito modelového příkladu.

Čtvrtá část se zabývá bankovními produkty, z hlediska jejich realizace na pobočkách České pošty, s. p. za pomoci interních materiálů společnosti. Jsou zde analyzovány bankovní produkty z hlediska počtu jejich realizací za jeden rok na vybraných pobočkách České pošty v Praze. Pobočky jsou rozděleny podle jejich velikosti z hlediska počtu zaměstnanců, kteří tyto produkty plní, do třech kategorií. Dále je zde analyzován vývoj výnosů z plnění těchto produktů v průběhu několika let. V této části práce je také pojednáváno o bonusech pro zaměstnance za realizaci těchto produktů na pobočkách České pošty, s. p. Následně jsou všechny zjištěné informace shrnuté a zhodnocené a doplněné o doporučení pro další vývoj.

3 Teoretická východiska

3.1 Finanční systém

Žádná ekonomika na světě nemůže správně fungovat, pokud není dobře rozvinutý finanční systém. Finanční systém usnadňuje přenos hospodářských zdrojů z jedné části hospodářství do druhé. Interakce mezi finančním trhem a trhem zboží a služeb je nezbytná pro výrobní proces (Appannaiah, 2010).

Na finančním systému se uskutečňují veškeré činnosti s peněžní stránkou transakcí, jako jsou například platby za zboží a služby, investice, poskytování a přijímání úvěrů, úspory a další. Tyto transakce jsou prováděny pomocí finančních dokumentů, prostřednictvím finančních institucí na různorodých finančních trzích (Polouček, 2009).

Mezi nejzákladnější funkce finančního systému je, že pomáhá mobilizovat velké finanční zdroje pro ekonomiku a zajišťuje efektivní alokaci zdrojů do různých investičních kanálů. Dále pomáhá vytvářet disponibilní příjem spotřebitelů, což následně pomáhá při výměně zboží a služeb. Také přemísťuje prostředky z jedné části ekonomiky do druhé a urychluje tak tempo ekonomického rozvoje. Poskytuje mechanismus pro kontrolu rizika a nejistoty a v neposlední řadě podporuje samostatnou výdělečnou činnost a může zlepšovat úroveň nezaměstnanosti (Appannaiah, 2010).

Finanční systém je v každé zemi odlišný. Jedná se o originálně strukturovaný prostor, v němž jsou realizovány finanční služby. Důležitou vlastností tohoto systému je snaha o udržování jeho stability, tedy že funguje efektivně bez negativních dopadů na nefinanční podnikatelské subjekty, státní finance a celé makroekonomické prostředí dané země (Půlpánová, 2007).

Jedná se o velmi regulovaný a striktně ovlivňovaný systém v tržních ekonomikách. Ve většině zemí stabilitu řeší specializované instituce, které zastupují stát. V České republice tuto regulaci řeší podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, že dohled nad finančním systémem provádí Česká národní banka (Polouček, 2009).

3.1.1 Finanční trh a jeho členění

Finanční trh je jeden ze základních stavebních kamenů finančního systému a plní řadu důležitých funkcí. Střetává se zde nabídka disponibilních finančních prostředků s poptávkou po těchto prostředcích. Nedochozí tak k nevyužití volných finančních

prostředků což by mělo za následek menší tvoření úspor, kdy by poptávání po těchto prostředcích měli omezené možnosti pro jejich získání (Polouček, 2009).

Nejčastější vyskytovanou formou klasifikace finančních trhů je rozdělení na *trhy peněžní* a *trhy kapitálové*. Kritériem pro tuto klasifikaci je doba splatnosti obchodovaných finančních instrumentů. Na peněžním trhu je obchodováno s instrumenty, jejichž doba splatnosti nepřesahuje jeden rok. Na tento trh ekonomické subjekty vstupují z důvodu překonání krátkodobého nedostatku finančních prostředků. Finanční instrumenty na tomto trhu mají vyšší stupeň likvidity a relativně nízký výnos, ale i riziko. Kapitálový trh je typický jako trh s dlouhodobými úvěry a finančními dokumenty, jejichž doba splatnosti je delší než jeden rok (Polouček, 2009).

Revenda (2014) ovšem člení finanční trhy na *peněžní, kapitálové a úvěrové trhy*. Důležitá kritéria jsou subjekty, mezi nimiž obchody probíhají, doba splatnosti těchto obchodů a využívané instrumenty. Na peněžním trhu probíhají krátkodobé obchody mezi bankami navzájem, bankami a centrální bankou či mezi bankami a dalšími finančními institucemi a velkými nefinančními firmami. Do kapitálového trhu patří dlouhodobé obchody mezi těmito subjekty. Na úvěrový trh ovšem řadí úvěrové obchody sjednané mezi bankami a nebankovním sektorem, které mohou být jak krátkodobé, tak dlouhodobé.

Existují ale i jiné typy dělení. Například Černohorský (2011) člení finanční trhy, kromě základního členění na peněžní a kapitálové trhy i podle jiných kritérií:

- Podle typu instrumentu na *dluhové trhy*, na kterých se obchoduje s dluhovými instrumenty, dále rozdělené na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé a na *akciové trhy*, kde je obchodováno s akciemi.
- Podle obchodovatelnosti instrumentu dělí trhy na *primární* a *sekundární trh*. Na primárním trhu jsou prodávány finanční instrumenty prvotním investorům, zatímco na sekundárním jsou prováděny obchody s již vydanými instrumenty.
- Podle organizace trhů na *trhy burzovní*, někdy nazývané jako organizované trhy, tedy vysoce standardizované obchody za jedinou cenu a na *mimoburzovní* (neorganizované), kde je volnější systém a vyskytuje se více cen.

Podle rozvinutosti trhu na *vzrálé trhy*, které jsou typické pro vyspělé země a na *rozvíjející se trhy*, kde je nízká likvidita a efektivnost.

Dalším dělením, které uvádí Revenda (2014), je podle doby mezi sjednanými obchody a jejich samotnou realizací na *trhy spotové*, kdy k samotnému obchodu dochází

ihned po sjednání nebo v rámci několika dní a na *trhy termínové*, kdy jsou obchody realizovány v konkrétně dohodnutém datu v budoucnosti.

Finanční trhy se dají strukturovat podle jednotlivých zemí. Poté se dělí na *národní trhy*, které jsou ohraničeny geografickými hranicemi jednotlivých zemí. Pravidla obchodování jsou pak regulovány legislativou dané země. V ostatních případech se jedná o *mezinárodní trhy*, kdy obchody přesahují hranice jednoho státu (Revenda, 2014).

3.1.1.1 Devizový trh

Specifickou skupinu tvoří finanční trh v rámci mezinárodního obchodu. Jedná se o devizový trh, někdy nazývány též jako trh forexový. Obchody na tomto trhu jsou vyjádřeny vzájemným poměrem jedné měny za druhou. Tento trh se dále člení z hlediska druhu obchodovaných peněz na *trh valut* a *trh deviz*. Na valutovém trhu probíhají obchody v hotovostní formě, tedy že se směňuje národní měna za zahraniční například v rámci turistiky. Pro valuty jsou typické relativně vysoké jednotkové náklady i vysoká rizika. Na trhu deviz vstupují zahraniční měny v bezhotovostní formě a jejich náklady i rizika nejsou tak vysoká, proto ani rozpětí mezi jejich nákupní a prodejní cenou není tak široké jako v případě valut (Mandel, 2016).

Devizový trh se také dále může členit na *velkoobchodní trh*, na které jsou sjednávány obchody zejména mezi bankami. Tyto operace se týkají vysokých částek a jsou uzavírány zpravidla telefonicky nebo pomocí internetu. V případě obchodů mezi bankami a jejich klienty se jedná o *maloobchodní trh* (Revenda, 2014).

3.1.2 Finanční zprostředkovatelé

Přemístování finančních prostředků může na finančním trhu probíhat dvojitým způsobem. V prvním případě přímo mezi nabízejícími a poptávajícími subjekty nebo nepřímo pomocí finančních zprostředkovatelů. Hlavním úkolem finančních zprostředkovatelů je koordinace přebytkových finančních prostředků se zájmy deficitního sektoru. Díky nim je vypůjčování peněz jednodušší než kdyby jednotliví uchazeči o úvěr museli hledat majitele finančních přebytků, kteří by jim byli ochotni své úspory zapůjčit. Další výhodou je úspora nákladů a snížení rizika pro majitele finančních přebytků, kteří tak nemusí zapůjčovat neznámým subjektům. Finanční zprostředkovatel přebírá velkou část rizika a je schopen toto riziko zvládnout lépe, protože dokáže lépe monitorovat finanční situaci dlužníka, kterému poskytuje úvěr (Ptatscheková, 2013).

Revenda (2014) uvádí, že na trhu působí řada finančních zprostředkovatelů, kteří se obvykle rozdělují na:

- *Bankovní finanční zprostředkovatelé*, pro které je typické přijímání různých forem vkladů na jedné straně a poskytování úvěrů na druhé straně. Banka také musí mít licenci udělenou centrální bankou a podléhá i přísné regulaci a dohledu.
- *Nebankovní finanční zprostředkovatelé*, kteří již nemají bankovní licenci. Mezi charakteristické nebankovní zprostředkovatele se řadí pojišťovny, penzijní fondy, investiční fondy a firmy cenných papírů.

Ovšem Černohorský (2011) finanční zprostředkovatele rozděluje do čtyř základních kategorií.

- *Depozitní instituce*, u kterých je typické, že hlavní pasiva tvoří depozita, zatímco jejich aktiva primárně tvoří firemní a spotřebitelské úvěry či hypotéky a dluhopisy. Do této kategorie se tak dají zařadit komerční banky, stavební spořitelny a družstevní záložny.
- *Smluvně spořicí instituce*, které jsou financovány zejména z pravidelných plateb klientů. Patří sem pojišťovny a penzijní fondy. Pojišťovny získávají své zdroje z placeného pojistného, které pak používají pro výplatu pojistných plnění. Penzijní fondy jsou naopak financovány formou pravidelných příspěvků fyzických osob, kteří jsou účastníci penzijního pojištění. Fondy tak slouží jako doplněk státního sociálního zabezpečení.
- *Investiční zprostředkovatelé*, do kterých se řadí hedžové fondy, private equity, suverénní fondy, podílové fondy, finanční společnosti a fondy peněžního trhu. Pro investiční zprostředkovatelé je typické, že získávají své zdroje z emise vlastních cenných papírů. Získané finanční prostředky poté investují do relativně spolehlivých výnosných a rizikově rozložených majetkových hodnot.
- *Ostatní finanční instituce* jako jsou hypoteční banky, leasingové společnosti a faktoringové společnosti. Pro hypoteční banky jsou hlavním zdrojem hypoteční zástavní listy a na straně aktiv mají největší položku hypotéky. U leasingových a faktoringových společností jsou na straně pasiv největší položkou bankovní úvěry a v aktivech toto místo zaujímají leasingové či v případě faktoringových společností obchodní pohledávky.

3.2 Bankovní systém

Bankovní systém se dá charakterizovat jako souhrn bank působící v určité oblasti. Je to také souhrn vazeb mezi nimi a souhrn vazeb s okolím. Šenkýřová (2010) bankovní systém rozkládá na určité subsystémy, které jsou představovány centrální bankou, souhrnem bank, vztahy mezi centrální bankou a bankami, vztahy mezi bankami a vztahy bank k okolí. Zároveň bankovní systém přirovnává k živému organismu, kdy pokud některý ze subsystému nefunguje, dříve nebo později to ovlivní fungování všech systémů v prostředí.

Dvořák (2005) definuje bankovní systém z užšího a širšího přístupu. V užším pojetí jsou do systému zahrnuty jen ty instituce, které jsou jako banky vymezeny v příslušných zákonech. Do širšího pojetí jsou zařazeny i další finanční instituce, které nabízejí bankovní produkty.

3.2.1 Institucionální a funkční vymezení bankovního systému

Revenda (2011) uvádí, že bankovní systém představuje souhrn všech bankovních institucí v daném státě a uspořádání vztahů mezi nimi. Tento systém rozděluje na dvě vzájemně propojené složky, institucionální a funkční.

3.2.1.1 Institucionální složka bankovního systému

Institucionální složka rozděluje jednotlivé banky podle jejich hlavní náplně činnosti do několika druhů. V případě obchodních bank je lze vymežit ekonomicky a právně. Z ekonomického hlediska je banka institucí, která obchoduje a provádí operace s penězi. Toto hledisko je ovšem nedostatečné, protože s penězi mohou obchodovat i další instituce jako pojišťovny, podílové fondy či finanční společnosti a další. Proto ekonomické hledisko musí být doplněno o právní vymezení banky. Z právního vymezení obchodní banky patří mezi společnosti, které musejí dodržovat určitá pravidla daná bankovními zákony a dalšími právními akty. Ve většině států tak platí, že banka je instituce s bankovní licencí. Tuto licenci ovšem nezíská každá instituce automaticky, ale musí splnit řadu podmínek. Banka poté s touto licencí má tak právo provádět bankovní operace a nabízet bankovní služby (Revenda, 2011).

3.2.1.2 Funkční složka bankovního systému

Funkční složkou se rozumí způsoby uspořádání vztahů mezi bankovními institucemi v dané ekonomice. Bankovní systém se v tomto případě rozděluje podle stupňů.

Nejběžnější rozdělení je na jednostupňový bankovní systém a dvoustupňový (Revenda, 2011).

3.2.1.2.1 Jednostupňový bankovní systém

Půlpánová (2007) prohlašuje, že pro tento model je typická vztahová homogenita. Banky se v takovém systému neliší svým postavením ani obsahem vzájemných vztahů. Jejich činnosti jsou stejnorodé, i když by některé banky mohly mít funkční specializaci.

Revenda (2011) ovšem tvrdí, že většinu bankovních operací realizuje jediná „centrální“ banka. Ovšem často v oblasti působí i další banky, které jsou specializované na předem velmi úzce vymezený rozsah bankovní činnosti, jako může být zaměření na zahraniční obchod či zemědělství nebo ostatní banky jsou závislé na rozhodnutích centrální banky. Nejde tedy o podnikatelské subjekty a jejich rozhodovací pravomoci jsou velmi úzké.

Tyto jednostupňové systémy jsou stále typické pro země s netržní ekonomikou. Existovaly také ve většině socialistických ekonomik až do konce 80. let 20. století, které vznikaly po 2. světové válce centralizací původních dvoustupňových systémů. Centrální banka tak nepřímo řídila činnost dalších bank. Tento systém se zejména snažil o dodržení plánu určeného vládnoucí politickou silou bez ohledu na potřeby ekonomiky státu. Tyto systémy tedy nefungují příliš efektivně, kvůli chybějícím podnikatelským aktivitám obchodních bank (Revenda, 2011).

3.2.1.2.2 Dvoustupňový bankovní systém

Dvoustupňový systém je tedy charakteristický model současných národních bankovních systémů. První stupeň tvoří centrální banka, která má monopol na emisi peněz a s instrumentáři pro provádění měnové politiky. Centrální banka na rozdíl od obchodních bank nemá za prioritu podnikatelské cíle jako zvyšování hodnoty banky. Její zaměření je makroekonomické prostředí státu a regulace a dohled nad bankovním, případně finančním sektorem země (Kašparovská, 2010).

Obchodní banky podnikají s penězi za účelem zisku respektivě maximalizace ceny svých akcií. Banky jsou v zásadě zcela samostatné a mohou podnikat v poměrně široce vymezeném rámci daném pravidly regulace. Jejich činnost je tedy ovlivňována vlastními výsledky hospodaření. Pro dvoustupňový systém je typický i vyšší počet obchodních a dalších bank (Revenda, 2011).

3.2.1.2.3 Třístupňový bankovní systém

Někteří autoři jako Brunner (2004) uvádí i třístupňový bankovní systém. Tento systém je typický například pro Německo. Třístupňový systém zde rozděluje druhý stupeň na takzvané Landesbanken, tedy banky ve veřejném sektoru, které jsou ve vlastnictví státu. Sparkassen, v českém překladu spořitelny, které jsou ve vlastnictví místních samospráv a vývojové instituce, které provozují svou činnost na komerčním základě, ale také mají veřejnou plnou moc a získávají benefity z vládních záruk. Souhrnně tento systém lze rozdělit na centrální banku, centrály dalších institucí a na třetích stupních jsou samotné obchodní a další banky, na které tyto centrály dohlíží, což většina jiných autorů stále považuje za dvoustupňový bankovní systém.

3.2.2 Univerzální a specializované bankovní systémy

Bankovní systém se v jednotlivých vyspělých zemích podstatně liší jeden od druhého. Obecně se však dají rozdělit do dvou základních bankovních systémů. Na univerzální bankovní systémy a specializované bankovní systémy. V posledních desetiletích je takový trend, který vede ke slučování specializovaných bank a stírání jejich rozdílů. To může mít za následek vzniku mnoha problémů v oblastech měnové politiky, regulace a dohledu bank či monopolní chování těchto bank. Ovšem i když je trend vzniku univerzálních bank neznámá to, že v daném státě nepůsobí i specializované banky (Revenda, 2011).

Specializovaný bankovní systém je separované poskytování komerčních a investičních činností. To znamená, že banka buď může poskytovat pouze komerční činnosti jako je přijímání vkladů, poskytování úvěrů a další související činnosti nebo může vykonávat pouze investiční činnosti, tedy obchodování s cennými papíry či investování do majetkových účastí. Toto rozdělení bylo z důvodu oddělení informací získaných při poskytování úvěrů od investičních činností. Je to z toho důvodu, aby všichni investoři vstupovali na burzu se stejnými informacemi. Typické státy, které tento systém uplatňovaly, byly do nedávna Velká Británie či Spojené státy americké (Černohorský, 2011).

Velkou výhodou specializovaných bank je, že dokážou nabízet kvalitnější služby. To má za následek i lepší úroveň vztahů s klienty, protože si svých zákazníků lépe váží. Nevýhodou je ovšem dosahování menších úspor z rozsahu než univerzální banky. Jsou zároveň i méně konkurenceschopné, tedy hrozí i větší riziko úpadku. Tato nevýhoda však

může mít pozitivnější vliv na celý bankovní systém, kdy v případě kolapsu specializované banky nedochází k takovému ohrožení celého bankovního systému (Revenda, 2011).

Půlpánová (2007) ovšem uvádí, že vstřícnost ke klientovi je doménou univerzálních systémů, z důvodu realizace různých finančních požadavků klienta. Univerzální banky totiž disponují hustší pobočkovou sítí a nabízí tak široké spektrum komunikačních, informačních a distribučních kanálů. Větší stabilitu systémů a nižší náklady také přisuzuje univerzálnějším bankám. Nevýhodu bank zaměřených na obě odvětví shledává v možném konfliktu zájmů, kdy by banka mohla neveřejné informace získané z poskytnutí úvěru použít při obchodech na kapitálovém trhu. Problémem univerzálních bank může být i nejednoznačné vymezení nákladů související s jednotlivým produktem, díky různorodým aktivitám. V neposlední řadě poukazuje i na vznik oligopolních struktur v bankovním sektoru.

Někteří autoři jako Kašparovská (2010) bankovní systém rozdělují do třech kategorií. Na univerzální bankovní systém, kde jsou na jednom místě prováděny jak obchody komerční, tak investiční. Na oddělený bankovní systém, kde jsou tyto obchody oddělené legislativně a na specializované banky, které vznikly reakcí na poptávku a vývoj trhu.

3.2.3 Druhy bank

Černohorský (2011) rozděluje banky podle právní formy na akciové společnosti, které mohou mít formu státních či soukromých akciových společností a jsou typické pro Českou republiku. Družstevní společnosti, které mají odlišný cíl od akciových společností a to sdružování osob s podobnými zájmy jako jsou záložny či kempelicky a podobně. Poslední jsou osobní společnosti, které jsou většinou specializované na určitý segment trhu.

Na základě motivace se dají bankovní instituce rozdělit na banky se ziskovým motivem, který je typický pro většinu bank na trhu. Dále jsou banky s modifikovaným ziskovým principem, kdy základním cíle je uspokojení potřeb klientů, což je snahou zejména družstevních bank. Další motivací je měnově-politický cíl zejména cenové stability či optimálního růstu ekonomiky. Tato motivace se týká především centrálních bank. Banky také mohou být založeny na základě dalších specifických motivů, jako je například založení České exportní banky v rámci podpory vývozu (Černohorský, 2011).

Revena (2011) banky rozděluje na *obchodní*, které nabízejí zejména vkladové a úvěrové operace. Dále na *spořitelní banky* soustředující se na drobné klienty zpravidla fyzické osoby. *Investiční banky*, které investují do cenných papírů nebo poskytují dlouhodobé úvěry. *Rozvojové banky* specializující se na účelové dlouhodobé úvěry investičního charakteru. *Specializované banky*, které jsou založené státem za účelem podpory odvětví. *Hypoteční banky* zakládány za účelem emise hypotečních zástavních listů a poskytování hypotečních úvěrů. *Stavební spořitelny*, které přijímají vklady od účastníků stavebního spoření. *Zemědělské banky*, které provádějí bankovní operace v zemědělském sektoru. Městské a komunální banky založené městy a obcemi za účelem nabídky bankovních operací a služeb v daném regionu. *Konsorciální banky* zakládány skupinami bank za účelem poskytování rozsáhlých úvěrů. *Zahraniční banky*, které jsou ve vlastnictví zahraničních subjektů a *bankovní holdingové společnosti*, které vznikly jako konglomeráty několika institucí, z nichž alespoň jednou je banka.

3.3 Bankovníctví v České republice

3.3.1 Historie

3.3.1.1 Před vznikem samostatné Československé republiky

Do počátku samotného bankovníctví byly „obchodní úvěry“ často půjčovány panovníkům nebo je půjčovali cizí obchodníci, kteří toužili po zboží domácího původu. Vznik samotného bankovníctví jako hlavní podnikatelské aktivity na našem území se začíná objevovat na přelomu 17. a 18. Století, což bylo o něco později než v obchodně vyspělých centrech v Evropě. V této době existovali obchodníci, kteří se zabývali poskytováním úvěrů na základě svých vlastních zkušeností a znalostí o klientovi. Často tak rozhodovali o podmínkách poskytnutí úvěru a o výši úroku. Vžilo se pro ně označení lichváře. První soukromý bankovní dům vznikl v Brně roku 1751, který sloužil na pokrytí finančních potřeb textilních manufaktur v okolí (Šenkýřová, 2010).

První centrální bankou, která byla založena na našem území, byla centrální banka tehdejšího Rakouského císařství. Privilegovaná Rakouská národní banka, která vznikla jako soukromá akciová společnost roku 1816 a svou činnost zahájila o měsíc později. Na území Rakouska také získala emisní monopol pro vydávání státovek ministerstva financí po dobu 25 let. Pro centrální banku se tehdy vžilo označení cedulová banka. Bankovky této banky platily až do roku 1867 pouze na rakouském území, poté i na území Uherska. O

výsadu vydávání bankovek přišla roku 1878, kdy byla založena nová Rakousko-Uherská banka (Revenda, 2011).

Bankovní systém na území Rakouska-Uherska měl dvoustupňovou podobu a pro banky byla typická vysoká provázanost s nebankovními podnikatelskými subjekty. Pro toto období bylo i charakteristická vysoká členitost a institucionální diferenciací peněžních subjektů, které byly zaměřené na klienty (Půlpánová, 2007).

V době velkého rozvoje bankovníctví byla založena i nejvýznamnější česká banka – Živnostenská banka pro Čechy a Moravu, zkráceně Živnobanka. Vznikla na základě snahy vytvoření ústředí českých a moravských záložen roku 1868. Zastřežovala zároveň i veřejnoprávní finanční instituce jako okresní hospodářské záložny, kontribučenské záložny nacházející se na Moravě a kontribučenské fondy peněžní ve Slezku. Tyto záložny shromažďovaly rezervy proti neúrodám či živelným pohromám již od josefínských dob. Živnobanka již od svého založení se orientovala na podporu českého podnikání a zároveň se stala centrem kultivace a zušlechťování finančního a bankovního myšlení. V českých zemích tak před začátkem 1. světové války působilo nejenom několik českých bank, ale i řada filiálek rakouských bank (Šenkýřová, 2010).

3.3.1.2 Československá republika v letech 1918 – 1945

Po odloučení Československa od Rakouska-Uherska začala platit měnová odluka, která měla za cíl postupné stažení peněz platných na území Rakouska-Uherska a zavedení nové měny. Mezi lety 1919-1926 funkci centrální banky zabezpečoval Bankovní úřad ministerstva financí, který zabezpečoval správu domácího peněžního oběhu, devizovou činnost státu a správu státního dluhu (Revenda, 2011).

Nová centrální banka nezávislá na Rakousku-Uhersku byla založena roku 1925 jako Národní banka československá. Její činnost zejména emise bankovek byla definována zákonem a její statutární orgán byl sestaven z guvernéra a 9 členů bankovní rady. Tato banka působila na území celého Československa, kdy měla 34 filiálek a 143 poboček (Šenkýřová, 2010).

V období protektorátu v letech 1939 až 1945 byla Národní banka Československá přejmenována na Národní banku česko-slovenskou a následně na Národní banku pro Čechy a Moravu. Tato banka byla podřízena Německu a do jejího čela byl postaven říšský zmocněnec. Na území Slovenského štátu vykonávala činnost centrální banky Slovenská národní banka. Zároveň kromě české koruny se zákonným oběživem stala říšská marka.

Česká měna byla v tomto období značně znehodnocována a v peněžním oběhu byl velký chaos (Revenda, 2011).

Ohledně komerčního bankovníctví existovalo při vzniku Československa na 301 obchodních akciových bank. Poválečný stav však způsobil velký počet krachů či fúzí slabších bank. V roce 1929 tak již působilo jen 114 komerčních bank, kdy většina kapitálu a vkladů byla soustředěna do sedmi největších bank. V době okupace byl akciový kapitál převeden pod kontrolu německých vlastníků či došlo k likvidaci těchto bank (Šenkýřová, 2010).

3.3.1.3 Československá republika v letech 1945 – 1992

Po skončení 2. světové války byla činnost Národní banky Československé obnovena a pomocí peněžní reformy i znovu zavedena československá měna. Když se komunisté dostali k moci, docházelo k přechodu na centrálně plánovanou a direktivně řízenou ekonomiku. To se dotklo i bankovníctví, kdy roku 1950 byla založena Státní banka československá. O tři roky později tak došlo k další peněžní reformě, která měla za následek znehodnocení všech úspor (Revenda, 2011).

Zároveň dekretem prezidenta všechny soukromé komerční banky byly převedeny do vlastnictví státu. Všechny ústavy peněžního bankovníctví byly transformovány na státní okresní spořitelny, které byly podřízeny ministerstvu financí. V dalších letech byly sjednoceny do jedné Československé státní spořitelny. V roce 1958 byla činnost centrální banky rozšířena i o financování a úvěrování investic. Původní Investiční banka byla v činnosti omezena jen na úschovu a správu cenných papírů. Tato centralizace tak vedla k vytvoření jednostupňového bankovního systému (Šenkýřová, 2010).

V roce 1960 vznikla přijetím nové Ústavy Československá socialistická republika. V bankovním systému to vedlo k založení akciové Československé obchodní banky, kdy všechny její akcie vlastnil stát. Samotná měnová politika se řídila plány v souladu s centrálním plánováním ekonomiky. Až v druhé polovině 80. let začaly přípravy na novou bankovní reformu, která měla za cíl obnovení dvoustupňového bankovního systému (Revenda, 2011).

3.3.2 Současný bankovní systém České republiky

K 1. lednu 1990 dochází k oddělení emisní a úvěrově-obchodní činnosti centrální banky. Nově tak vznikly Státní banka československá, Komerční banka Praha a Všeobecná

úverová banka Bratislava. Zároveň byla založena i řada dalších bank, které měly zejména přispět k rozvoji tržní ekonomiky (Šenkýřová, 2010).

Po rozdělení Československa na dva nové samostatné státy na konci roku 1992 dochází i k rozdělení Státní banky československé, kdy v roce 1993 zahajuje svou činnost Česká národní banka. Její povinnosti, práva, cíle činnosti a další jsou upraveny zákonem č. 6/1993 Sb. o České národní bance (Revenda, 2011).

Uvolněná politika tak způsobila prudký nárůst dalších bank. Následující tabulka č. 1 ukazuje počet bank v České republice v několika letech. Největší nárůst probíhal mezi lety 1992-1996. Prudký vývoj tak s sebou nesl i problémy jako bankroty některých bank. Česká národní banka tak musel přijmout nový stabilizační program, který vykupoval nedobytné pohledávky od malých a středních bank. Zároveň v druhé polovině devadesátých let byla přijata řada novel, které zpřísňují podmínku vstupu na bankovní trh. K stabilizaci bankovního sektoru dochází až na přelomu tisíciletí (Šenkýřová, 2010).

Tabulka 1: Vývoj počtu bank v České republice

Komerční banky k 31.12.		1991	1996	2001	2006	2011	2016
Banky s českou účastí	Státní finanční instituce	4	1	0	0	0	0
	Státem vlastněné banky	1	6	3	2	2	2
	Banky s rozhodující českou účastí	15	18	8	6	6	6
Banky se zahraniční účastí	Banky s rozhodující zahraniční účastí	4	14	16	16	15	15
	Pobočky zahraničních bank	0	9	10	13	21	22
Banky celkem		24	53	37	37	44	45

Zdroj: Půlpánová, 2007; Mejstřík, 2014; ČNB, 2017

V současnosti se bankovní systém České republiky dále řídí zákonem č. 21/1992 Sb. o bankách, který uvádí, že bankou je právnická osoba se sídlem v České republice založena jako akciová společnost, která přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry na základě udělení licence Českou národní bankou. Zároveň na území mohou působit bankovní pobočky zahraničních bank, které také mohou získat povolení k činnosti od České národní banky. Výjimku mají banky ze zemí Evropské unie, které licenci nepotřebují získat, protože jim byla udělena v jiné zemi Evropské unie. Pro tyto banky se tak uplatňuje zjednodušená národní procedura (Mejstřík, 2014).

3.4 Bankovní produkty

Rejnuš (2014) specifikuje činnosti obchodních bank do třech základních pojmů. Prvním pojmem jsou bankovní operace, do kterých lze zahrnout veškeré druhy finančních operací, které obchodní banka provádí a nezáleží, jestli se jedná o operace prováděné pouze v rámci banky či se týkají i jiných ekonomických subjektů. Do bankovních operací se tak zahrnují i veškeré interní účetní operace bank. Dalším pojmem jsou bankovní obchody, které jsou podmnožinou bankovních operací. Jedná se tedy o takové operace, kterých se kromě banky účastní i další ekonomické subjekty. Jsou zde zahrnuty jen takové činnosti, které jsou směřovány vně vybrané obchodní banky. Posledním pojmem jsou bankovní produkty, které jsou užším pojmem než bankovní obchody. Do bankovních produktů jsou zahrnuty jen takové činnosti, které jsou zacíleny výhradně na klienty banky.

3.4.1 Charakteristika bankovních produktů

Vzhledem k tomu, že obchodní banky provádějí mnoho různorodých činností, které se neustále rozvíjejí a modifikují, je velmi obtížné sestavit jejich obecnou charakteristiku. Bankovní produkty ovšem mají určité společné charakteristické rysy (Dvořák, 2005).

Jejich prvním společným rysem je *nemateriální charakter*, zatímco materiální faktory jsou zcela irelevantní. Bankovní produkty významné vlastnosti, které jsou charakteristické pro nehmotné vlastnosti. Prvním rysem je, že nejsou skladovatelné, tedy banky se jimi nemohou předzásobit. Banky tak musí denně reagovat na poptávku klientů, což vedle k vysokým nárokům na udržení kapacitních možností banky což vede k vysokým fixním nákladům banky. Dalším rysem je abstraktnost těchto produktů, tedy že nejsou viditelné. Banky tak musí vytvářet kvalitní reklamu a poradenskou činnost, kde se tyto produkty představí, vysvětlí jejich přednosti a možnosti využití, aby se tyto produkty dostaly do podvědomí klientů i potenciálních zákazníků. Posledním nemateriálním rysem je, že bankovní produkty nemohou být patentovatelné, tedy nedají se patentově chránit. Obchodní banky tak nemohou spoléhat na dlouhodobé výhody z nabízení jedinečného produktu, protože konkurenční banky mohou tyto produkty rychle napodobit (Dvořák, 2005).

Dalším typickým znakem pro bankovní produkty je *dualismus*. V tomto případě je nutné rozlišovat mezi hodnotovou a věcnou stránkou bankovního produktu. Hodnotová stránka je tvořena finančním objemem daného produktu, jako je objem úvěru, vkladu, převodu peněz a dalších. Hodnotová stránka se tedy dá měřit v peněžních jednotkách.

Věcná stránka je charakterizována počtem jednotlivých produktů, tedy výsledek působení personálních, technických či materiálních faktorů. Příkladem může být počet poskytnutých úvěrů, počet realizovaných platebních transakcí či počet přijatých vkladů a další. Toto rozdělení je důležité pro vyjádření ziskovosti jednotlivých produktů, která je závislá na obou stránkách, protože náklady spojené s hodnotovou složkou jsou závislé na objemu daného produktu, ale náklady věcné složky jsou na objemu nezávislé, protože tyto náklady budou vždy ve stejné výši například jako náklady na zpracování úvěrových případů, kdy se jedná o dva rozdílně vysoké úvěry (Černohorský, 2011).

Posledním společným znakem je *vzájemná propojenost a podmíněnost*. Podmíněností se rozumí, že některé bankovní produkty nemohou fungovat bez jiných. Příkladem může být provádění bezhotovostního platebního styku bankou pouze u těch klientů, kteří mají u dané banky vedené běžné účty. Propojenost a podmíněnost se můžou projevovat i v nabízení lepších služeb klientovi jako je například uložení přebytečných peněžních prostředků na běžných účtech do výnosnějších bankovních produktů. Zároveň vzájemná propojenost a podmíněnost je pro obchodní banku velmi důležitá i z dalších hledisek. Vzájemnou propojenost a podmíněnost banka zohledňuje i při skladbě nabízených produktů. Některé produkty nemusí mít ze strany klientů vysokou poptávku, pokud by k nim banka nenabízela i související produkty. Například klienti nebudou mít zájem o pro ně výhodný běžný účet, pokud k němu nezískají platební kartu. Tato podmínka je pro banku vhodná i při stanovení cen nabízejících produktů. Toto hledisko se dá využít v případě úzké propojenosti některých produktů. Banka tak jeden produkt může nabízet velmi levně z důvodu přilákání klienta i za případnou ztrátu z tohoto produktu, kdy související produkty budou mít cenu stanovenou tak, aby tuto ztrátu pokryly. V tomto případě se jedná o cross selling (Dvořák, 2005).

3.4.2 Rozdělení bankovních produktů

Kvůli velkému množství a různorodosti bankovních produktů na trhu, se tyto produkty či obchody nedají jednoduše uspořádat. Dvořák (2005) používá klasický způsob členění bankovních produktů podle jejich odrazu v bilanci banky. Tyto produkty proto člení na:

- *Aktivní bankovní obchody*, které se vyskytují v aktivech obchodní banky. Znamená to, že banka je v pozici věřitele, tedy vznikají jí různé pohledávky. Typickým příkladem je poskytování úvěrů či nákup dluhových cenných papírů. Mezi další

aktivní bankovní produkty se řadí i vlastnická práva, která vznikají při zakoupení majetkových cenných papírů.

- *Pasivní bankovní obchody*, které se odrážejí v pasivní části bilance banky. Nacházejí se zde především obchody, kdy banka cizí kapitál pomocí úvěrů, tedy má závazky vůči jiným subjektům. Jedná se například o příjem vkladů či emise vlastních dluhopisů. Stejně jako u jiných firem se do pasivních bankovních operací řadí i pohyby vlastního kapitálu banky.
- *Neutrální bankovní obchody* se nenacházejí ani na straně aktiv ani pasiv platební bilance banky. Tyto obchody se vyskytují mimo bilanci a jsou proto označovány jako mimobilanční či podrozvahové.

Existuje ale řada modernějších přístupů systematizace bankovních produktů. Například Půlpánová (2007) se orientuje na pohled klienta, tedy na účel, ke kterému bude bankovní produkt sloužit. Bankovní produkty tak rozděluje na *zajištění financování*, tedy na získání prostředků, *finanční investování* a *realizace platebního styku*.

Černohorský (2011) podle účelu, jaký mají pro klienta, rozšiřuje bankovní produkty do pěti základních skupin:

- *bankovní finančně úvěrové produkty*, které umožňují klientům získat finanční prostředky od banky. Řadí se zde peněžní úvěry, závazkové úvěry a záruky a alternativní formy financování,
- *depozitní bankovní produkty*, tedy takové produkty, do kterých mohou klienti investovat a zhodnotit tak své prostředky, typickým příkladem jsou vklady na viděnou, termínové vklady či stavební spoření a další,
- *platebně zúčtovací bankovní produkty*, které jsou vhodné pro klienty, kteří chtějí provádět platební a zúčtovací styk prostřednictvím banky jako jsou hotovostní a bezhotovostní platební styky, hladké platby či dokumentární platby,
- *produkty investičního bankovníctví*. Do těchto produktů mohou klienti investovat či získávat zdroje pomocí derivátových nástrojů. Dále se sem řadí služby spojené s úschovou a správou investičních nástrojů či poradenské služby bank v případě fúzí a akvizic podniků.
- *pokladní a směnárenské produkty*. Jedná se o všechny operace s hotovostí jako je například výměna poškozených bankovek či směna hotových peněz z jedné měny do druhé.

Reveda (2014) člení bankovní produkty z hlediska klientské segmentace, kdy je dělí do dvou skupin. První skupinu tvoří *retailové produkty*, které jsou typické pro menší zákazníky a menší částky, ale většího počtu transakcí a *wholesalové produkty*, které naopak mají více individuálnější podoby, za to s většími částkami.

3.4.2.1 Cena bankovních produktů

Stanovení ceny bankovních produktů probíhá na základě cenové politiky banky, do kterých se dá zařadit veškeré rozhodnutí banky v rámci ceny stávajících i nově zaváděných produktů. Mezi základní cíle cenové politiky je možné považovat stanovení takových cen, které mohou znamenat dostatečnou rentabilitu banky a udržely, případně zlepšily konkurenční postavení banky na celkovém bankovním trhu. Cena je také stanovena na základě nákladovosti banky a jejich útvarů spojených s daným produktem (Dvořák, 2005).

3.4.3 Úvěrové produkty

Největší položkou aktivních operací komerčních bank tvoří úvěrové operace, řadí se zde zejména poskytnuté úvěry, které zvyšují pohledávky za dlužníky. Úvěry jsou řazeny mezi málo likvidní položky a relativně rizikové, ale na rozdíl od ostatních aktiv přinášejí vyšší výnosy. S každým poskytnutým úvěrem souvisí i úvěrové riziko, tedy riziko že dlužník nebude schopen dostát svým závazkům. Riziko se zvyšuje úměrně délce poskytnutého úvěru. Z důvodu snížení úvěrového rizika je nutno provádět podrobné analýzy bonity klientů. Je proto kladen důraz na úvěrovou schopnost, tedy schopnost splácení úvěru (Polouček, 2009).

Úvěrové produkty mají několik charakteristických znaků. Půlpánová (2007) uvádí, že úvěr je vztah mezi zúčastněnými stranami v procesu návratného a časově omezeného přesunu peněžních prostředků. U úvěrů se také nedá očekávat pohyb na sekundárních trzích, oproti cenným papírům. Je to způsobeno právě nízkou likviditou úvěrového instrumentu. Dále je pro úvěrové produkty typický individualizovaný charakter, tedy že úvěr vzniká „na míru“ na základě uzavřené smlouvy mezi dlužníkem a bankou. Dalším znakem je i účelové použití poskytnutého úvěru na rozdíl od instrumentů na kapitálovém trhu. Pro úvěrové produkty je běžná i informační asymetrie mezi smluvními stranami.

3.4.3.1 Systematizace bankovních úvěrů

Na trhu existuje nepřehledné množství úvěrů, je proto velmi obtížné setřídít všechny typy. Šenkýřová (2010) všeobecně rozděluje úvěry na *úvěry obchodní*, které jsou

výsledkem dodavatelsko-odběratelských vztahů a na *úvěry bankovní*, které jsou poskytovány klientům na jejich vlastní žádost. Úvěry jsou tak poskytovány jak podnikatelům, tak občanům, ale i jiným subjektům jako jsou obce či nadace a další.

Úvěrové obchody lze rozdělit do tří základních skupin. Na *úvěry peněžní*, kdy jsou poskytnuty skutečné peníze jak v hotovostní formě či v bezhotovostní formě, dále na *závazkové úvěry a záruky*, kdy se banka zavazuje za svého klienta, že v případě jeho neschopnosti splatí jeho závazek a na *alternativní formy financování*, které klientům umožní získat peněžní prostředky za určitých specifických podmínek. Typickým příkladem je leasing, faktoring či forfaiting (Černohorský, 2011).

Tato rozdělení ovšem nejsou jediným typem členění bankovních úvěrů. Při systematizaci se dá vycházet z mnoha rozdílných charakteristických vlastností, které lze různě kombinovat. Rejnuš (2014) uvádí i mimo jiné, že úvěry se dají členit i podle délky období, na které jsou klientům poskytovány na úvěry krátkodobé do jednoho roku, střednědobé do pěti let a dlouhodobé. Dále záleží i na způsobu úročení úvěrů. Mohou být úročeny fixně, tedy mají po celou dobu svého trvání pevnou úrokovou sazbu či variabilně. Ani toto dělení ovšem není konečné. Možných kritérií pro rozdělení úvěrů na základě jejich vlastností je nepřehledné množství a záleží jen na dlužníkovi a věřiteli, jaké podmínky si v úvěrové smlouvě dojednávají.

3.4.3.1.1 Peněžní úvěry

Peněžní úvěry se považují za nejvýznamnější poskytované úvěry obchodními bankami, kdy jsou klientům vypůjčeny peněžní prostředky. Mezi tyto se zejména řadí kontokorentní úvěry, lombardní úvěry, eskontní úvěry, hypoteční úvěry či spotřebitelské úvěry určené pro nepodnikající fyzické osoby. Na trhu ovšem existuje i řada jiných úvěrů, které jsou většinou určitou modifikací či kombinací následujících (Rejnuš, 2014).

V současnosti je smlouva o úvěru upravena v § 2395 až § 2400 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Občanský zákoník některá pravidla zjednodušuje oproti úpravám v již neplatném obchodním zákoníku. Vymezuje některé podstatné náležitosti smlouvy o úvěru jako je povinnost úvěrujícího poskytnout úvěrovanému na jeho požádání peněžní prostředky do určité částky dále povinnost úvěrovaného tyto peněžní prostředky vrátit ve měně, ve které mu bylo půjčeno a zaplatit za ně úroky a některé další nepodstatné náležitosti. V občanském zákoníku není předepsána žádná forma, takže se může uzavřít jak písemně, ústně ale i konkludentně. (Zákon č. 89/2012 Sb.).

3.4.3.1.1.1 Kontokorentní úvěry

Jedná se o tradiční úvěrový produkt, kdy jeho podstatou je, že klient může přejít do debetu v rámci svého běžného účtu. Dokud klient vykazuje pouze kreditní zůstatek, je v pozici věřitele a jedná se tak o depozitní účet. Na základě smluvního přidělení úvěrového rámce může klient přecházet z role věřitele do role dlužníka vůči bance. Jedná se tak o krátkodobý úvěr, který slouží k vyrovnávání výkyvů na běžném účtu a ke krytí krátkodobých potřeb. Podmínkou přidělení kontokorentního úvěru je na základě osvědčené návratnosti poskytnutých úvěrů v minulosti, kdy klientovi pohledávky vůči bance jsou klasifikovány jako standardní, tedy že tyto pohledávky byly řádně spláceny s maximálním prodlením 30 dní (Půlpánová, 2007).

I když se jedná o krátkodobý úvěr, tím že funguje automaticky, může mít povahu i dlouhodobého úvěru. Jedná se zároveň i o jeden z nejdražších úvěrů, právě díky možnosti čerpání kdykoliv je potřeba. Má tak relativně vysoké úrokové sazby, z důvodu rizik nevyužití úvěrových zdrojů v případě nečerpání předpokládané výše úvěru, protože s těmito penězi banka nemůže obchodovat a vydělávat tak v rámci jiných obchodů (Černohorský, 2011).

Klient se ovšem může dostat i do opačné situace, kdy vymezený úvěrový rámec překročí. Ve většině uzavřených smluv je stanovené i povolené a nepovolené překročení tohoto limitu. Pro povolené překročení je stanovena zvláštní sazba, která je vyšší než úroková sazba úvěrového rámce. V případě nepovoleného překročení už je stanovena sankční sazba (Půlpánová, 2007).

3.4.3.1.1.2 Lombardní úvěry

Mezi další typické krátkodobé úvěry se řadí lombardní úvěry. Tyto úvěry jsou sjednávány na konkrétní částku s pevně stanovenou lhůtou splatnosti a zajišťované zástavou movité věci nebo práva. Banka poskytuje úvěry mezi 50 – 80 % hodnoty zástavy (Černohorský, 2011).

Podle druhu používaných zástav existují tři základní druhy lombardních úvěrů. Prvním je lombardní úvěr na cenné papíry, kdy banka poskytne klientovi úvěr do určité výše tržní ceny těchto cenných papírů. Cenné papíry jsou deponovány u banky po celou dobu trvání úvěru. V případě poklesu tržní ceny cenných papírů banka má právo na zvýšení zástavy. Dalším typem lombardního úvěru je na zboží, které je uskladněno ve veřejném skladišti a banka drží část skladištního listu. Druhou část skladištního listu

vlastní majitel zboží – dlužník. V případě disponování zboží musí být ve skladišti předloženy obě části. Posledním základním typem lombardního úvěru je na pohledávky, kdy jsou v bance zastaveny pohledávky vůči odběratelům dlužníka. V praxi existují i jiné druhy zástav vhodné pro lombardní úvěry jako jsou drahé kovy či životní pojistky (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.1.3 Eskontní úvěry

Eskontní operace patří mezi jedny z nejstarších bankovních aktivit. Jedná se o odkup směnky bankou od jejího vlastníka, kdy je mu vyplacena směnečná částka snižená o diskont. Při této operaci je provedena indosace směnky na banku, která se tak stává novým směnečným věřitelem se všemi právy a povinnostmi ve vztahu ke směnce (Půlpánová, 2007).

Existuje i určitá modifikace eskontního úvěru v rámci obchodování se zahraničními partnery. V tomto případě se jedná o negociační úvěr. Tento úvěr je dojednán mezi dovozcem a negociační bankou, kdy je eskont použit na směnku vystavenou vývozcem. Banka úvěr sníží o diskont, avšak vývozce dostane požadované peníze ihned a tím sníží riziko, že mu dovozce v termínu nezaplatí (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.1.4 Hypoteční úvěry

Hypoteční úvěr se řadí mezi dlouhodobé úvěry, který je zajištěný zástavním právem k nemovitosti. Žádost o poskytnutí proto vždy musí být doložena doklady, které potvrzují vlastnictví dané nemovitosti. Banka poskytnutý hypoteční úvěr financuje na základě emise hypotečních zástavních listů, kdy se jedná o specifický druh dluhopisů zajištěné právě zástavním právem k nemovitosti. Díky dvojitmu zabezpečení je dluhopis i poskytnutý hypoteční úvěr relativně bezpečný a levnější než jiné druhy úvěrů (Černohorský, 2011).

V praxi jsou rozlišovány dva základní druhy hypotečních úvěrů. Prvním typem je hypoteční úvěr na výstavbu či pořízení nemovitosti, kdy se jedná o klasický hypoteční úvěr poskytnutý na danou nemovitost. Druhým typem je americká hypotéka, kdy se jedná o neúčelový hypoteční úvěr, tedy bez poskytnutí účelu na co budou finanční prostředky použity, kdy je ale úvěr zajištěn zástavním právem k nemovitosti. Tento typ bývá o něco výše úročen (Rejnuš, 2014).

Zároveň aby banka mohla hypoteční úvěr poskytnout, musí vlastnit speciální rozšířenou licenci pro tuto finanční operaci. Pro hypoteční úvěry je poskytována i státní

podpora kdy fyzické osoby mohou snížit základ daně až o částku 300 000 Kč, v případě financování bytových potřeb (Půlpánová, 2007).

3.4.3.1.1.5 Spotřebitelské úvěry

Spotřebitelské úvěry jsou poskytovány bankami fyzickým osobám, tedy spotřebitelům na nepodnikatelské účely. Jedná se většinou o krátkodobé až střednědobé půjčky a slouží k pořízení spotřebních předmětů a služeb. Typickým znakem pro spotřebitelské úvěry je, že jsou poskytovány ve velkém množství, ale o menším průměrném objemu, takže jejich úvěrový proces je značně standardizovaný (Kašparovská, 2010).

Úrokové sazby u spotřebitelských úvěrů jsou relativně vysoké, z důvodu rizika vyplívající pro banky. Zároveň platí, že každá smlouva sjednaná na tento druh úvěru musí obsahovat uvedení roční procentní sazby nákladů, tedy procentní podíl z dlužné částky, který je klient povinen zaplatit bance za 1 rok (Revenda, 2014).

Spotřebitelský úvěr je v současnosti upraven zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, který mimo jiné již předepisuje povinnou písemnou formu smlouvy. Tento zákon mimo jiné uvádí i vzorec pro stanovení roční procentní sazby nákladů, který je následující:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-tk} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-sl}$$

kde:

X je roční procentní sazba nákladů,

m je číslo posledního čerpání,

k je číslo čerpání, proto $1 \leq k \leq m$,

C_k je částka čerpání k ,

tk je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každého následného čerpání, proto $t_1 = 0$,

m' je číslo poslední splátky jistiny nebo nákladů,

l je číslo splátky jistiny nebo nákladů,

D_l je výše splátky jistiny nebo nákladů,

sl je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky jistiny nebo nákladů (Zákon č. 257/2016 Sb.).

3.4.3.1.2 Závazkové úvěry a záruky

Tyto typy úvěru nesouvisí s bezprostředním půjčením peněz. Banka se pouze zavazuje splatit za klienta závazek, pokud nebude schopen závazek uhradit sám. Nejběžnějšími formami závazkových úvěrů jsou akceptační úvěry, avalové úvěry a bankovní záruky (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.2.1 Akceptační úvěry

Akceptační úvěr pro banku znamená podepsání směnky jako spoludlužník. Banka v tomto případě sice nedává klientovi peníze, ale garantuje, že klient svůj závazek zaplatí. V případě klientovi neschopnosti splacení peněžní částky u banky se mění závazkový úvěr na peněžní. Akceptační úvěr se zpravidla poskytuje jen nejlepším klientům banky, aby se směnka stala důvěryhodnější, zároveň je tak zajištěno řádné a včasné zaplacení směnky. Klient u banky zaplatí akceptační provizi, která není příliš vysoká (Černohorský, 2011).

Speciálním typem akceptačního úvěru je rambousní úvěr, který se využívá v zahraničním obchodě. Tento úvěr je často spojen s eskontem směnky. Výhodou tak je spojení směnky s předložením dokumentů, díky tomu může vývozce disponovat penězi dříve než dovozce převezme zboží (Černohorský, 2011).

3.4.3.1.2.2 Avalové úvěry

Tento úvěr je také spojený se směnkou. Jedná se o ručení, že vystavená směnka bude uhrazena, pokud dlužník nezaplatí ve stanoveném termínu. Banka se většinou zaručuje jen za prvotřídní klienty a účtuje si avalovou provizi, která nebývá vysoká. Směnka je následně avalována doložkou per aval a jejím podepsáním. Banka se tak dostává jen do postavení vedlejšího směnečného dlužníka (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.2.3 Bankovní záruky

Bankovní záruky jsou poskytovány bankami jako nástroj pro zajištění závazků. Jedná se o neodvolatelný závazek banky zaplatit předem určenou sumu peněz v případě nedodržení podmínek smlouvy dodavatelem jako například nerealizování dodávky zboží či následné nezaplacení zboží odběratelem. Bankovní záruka vzniká písemným prohlášením banky v záruční listině, kterou vydává na základě smlouvy uzavřené mezi bankou a klientem banky (Režňáková, 2010).

Záruky často mohou být akcesorické povahy, tedy že jsou spojené s konkrétním závazkem nebo abstraktní. Abstraktní forma již není pevně vázána na zajišťovaný závazek. V tomto případě banka nemá ani možnost uplatnit námitky, které u akcesorických forem může využít (Revenda, 2014).

3.4.3.1.3 Alternativní formy financování

Jedná se o speciální úvěrové obchody, které také mohou poskytovat i jiné specializované firmy. Typickými produkty alternativních forem jsou faktoring, forfaiting a finanční leasing (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.3.1 Faktoring

Faktoringem se rozumí postoupení dosud nesplacených krátkodobých pohledávek faktoringovou společností za předem dohodnutých finančních a věcných podmínek. Jedná se tak o krátkodobé financování (Režňáková, 2012).

Existují dva typy faktoringu. První je nazýván pravý (bezregresní) faktoring, kdy banka či jiná specializovaná firma odkupuje pohledávky bez zpětného postihu majitele pohledávky, tedy věřitele. V tomto případě přebírá pohledávky se všemi jejími riziky. Druhým typem je nepravý (regresní) faktoring, kdy věřitel nadále nese riziko nezaplacení. V praxi je častěji využívána regresní forma (Černohorský, 2011).

Postoupení pohledávky musí převádějící bez zbytečného odkladu ohlásit dlužníkovi, který tak pohledávku splatí faktoringové společnosti. Banka po postoupení pohledávky poskytuje klientovi finanční prostředky. Výše prostředků se pohybuje ve výši 60 – 80 % hodnoty postupované pohledávky. Zbytek hodnoty klient získá po uhrazení pohledávky odběratelem, sníženou o provizi bance. Provize se skládá z faktoringového poplatku, který se většinou stanovuje procentem z nominální hodnoty pohledávky a úroku, kdy jeho sazba se pohybuje na úrovni úrokových sazeb krátkodobých úvěrů. (Režňáková, 2012).

Charakteristickým rysem faktoringu je, že se v praxi jedná o odkup velkého množství drobných pohledávek. Typické je tedy dlouhodobá spolupráce bank a jejich klientů, kdy postupy uzavírání smluv jsou značně standardizovány (Rejnuš, 2014).

3.4.3.1.3.2 Forfaiting

V případě forfaitingu se jedná o odkup střednědobých a dlouhodobých pohledávek. Je často využíván k financování investičních celků, kterým tam umožní splatit svůj

provozní úvěr či k financování strojírenských produktů a dalších zejména v mezinárodním obchodě. Stejně jako u faktoringu i zde banka či jiný forfaiter na základě smlouvy odkupuje od klienta pohledávku před její dobou splatnosti (Růčková, 2012).

Pohledávky jsou běžně zajištěné pomocí jiných nástrojů, jako jsou bankovní záruky, avalované směnky či dokumentárním akreditivem, kdy jejich náklady obvykle nese kupující. Forfaiting se uskutečňuje bez rekursu (postihu), kdy forfaiter přebírá všechny rizika (Režňáková, 2012).

Forfaiting je většinou sjednáván na individuální obchody na rozdíl od faktoringu. V současnosti je také používán minimálně z důvodu vysokého rizika u poskytnutí dlouhodobého úvěru. Cena forfaitingu je složena z provize, z nákladů forfaitingové společnosti a z úroku (Režňáková, 2012).

3.4.3.1.3.3 Finanční leasing

Finanční leasing banka běžně realizuje pomocí vlastních založených leasingových společností. Do vztahu tak vstupují tři subjekty – výrobce, leasingová společnost a nájemce objektu, který může být jak movité povahy, tak i nemovité (Černohorský, 2011).

Smyslem leasingu je dlouhodobé pronajímání předmětu s následným odkupem. Leasingová společnost nejdříve odkoupí předmět a stává se tak vlastníkem a pronajímatelem předmětu. Nájemce platí dohodnuté splátky leasingové společnosti a po ukončení leasingové smlouvy má předkupní právo, kdy daný předmět odkoupí za zůstatkovou cenu a stává se tak konečným vlastníkem (Rejnuš, 2014).

3.4.3.2 Úvěrový proces

Vztah mezi bankou a klientem od žádosti o úvěr až po jeho splacení se nazývá úvěrovým procesem. Šenkýřová (2010) tento proces shrnuje do pěti následujících kroků. Na žádost o poskytnutí úvěru, dále na úvěrovou analýzu, uzavření smlouvy a následné čerpání úvěru, průběžná kontrola dodržování podmínek smlouvy a v poslední řadě na splacení úvěru a jeho úroků.

Žádost klienta o úvěr spočívá ve vyplnění formuláře, na kterém se banka dozvídá základní údaje o žadateli. Banka se tak dozvídá všeobecné informace, jako jsou osobní údaje u fyzických osob či jméno a předmět činnosti právnické osoby. Dále právnické osoby sdělují finanční informace pomocí svých finančních výkazů. Je také nutné znát výši požadovaného úvěru a účel, k čemu bude použit. Dále klient uvádí návrhy, jak bude úvěr

splácet a jaké má možnosti jeho zajištění. Na základě těchto údajů se banka již může rozhodnout, zda poskytnutí úvěru zamítne, či postoupí k další fázi úvěrového procesu (Kašparovská, 2010).

V další fázi banka zkoumá bonitu klienta. Pro banku se jedná o jednu z nejdůležitějších činností. Banka musí klienta prověřit z důvodu minimalizace úvěrového rizika, tedy možnosti nesplacení úvěru klientem. V této fázi se banka může dopustit dvou chyb. Buď poskytne úvěr klientovi, který nebude schopen úvěr splatit nebo naopak odmítne klienta, který by byl schopen úvěr splatit. V obou případech se jedná pro banku o ztrátu. Úvěrová analýza se liší podle toho, zda je klientem fyzická či právnická osoba. V rámci fyzických osob se banka zajímá o takové informace, které získá od samotného klienta, z vlastních interních informací, pokud byl žadatel v minulosti klientem banky, dále od úvěrových agentur a z informací od jiných bank. U právnických osob banku zejména zajímají již zmíněné finanční výkazy a také budoucí záměry podniku. Dále také zkoumá i vnější a vnitřní prostředí podniku a další analýzy, na základě kterých získají dostatek informací o potencionálním klientovi (Černohorský, 2011).

Pokud žadatel uspěl u úvěrové analýzy, následuje uzavření úvěrové smlouvy. Banka se tak zavazuje o poskytnutí peněžních prostředků v určité částce a dlužník (žadatel) se zavazuje tyto peněžní prostředky vrátit a zaplatit sjednané úroky. V případě nedodržení podmínek je pak povinen, ten kdo podmínky porušil, zaplatit smluvní pokutu, která je také na základě smlouvy určena (Šenkýřová, 2010).

V průběhu splácení úvěru banka musí průběžně kontrolovat, zda nedochází k porušování podmínek sjednané smlouvy. Mimo jiné je nutné věnovat pozornost, zda je úvěr používán ke sjednanému účelu, dále zda nedochází ke zhoršení finanční situace dlužníka, zda je úvěr a jeho úroky spláceny řádně v termínech splatnosti či zda se nesnižuje hodnota záruky úvěru. Kontrola je důležitá z toho důvodu, aby banka mohla včas zareagovat a minimalizovat tak potencionální riziko (Šenkýřová, 2010).

3.4.4 Pasivní bankovní obchody

Tyto bankovní obchody slouží k opatření prostředků k podnikání bankou. V těchto obchodech se banka stává dlužníkem na rozdíl od aktivních úvěrových operací. Pro klienty bank je to možnost si uložit své volné finanční zdroje v bance a zhodnotit je a banka s nimi naopak může provádět své aktivní operace (Kašparovská, 2010).

Šenkýřová (2010) rozděluje pasivní bankovní obchody na vklady, kam zahrnuje veškeré vklady na viděnou, termínové vklady a další, dále na bankovní dluhopisy, jako jsou depozitní certifikáty či vkladové listy a na speciální typy vkladů, kdy se jedná o vklady se zvláštním režimem jako je stavební spoření či hypoteční zástavní listy a další.

3.4.4.1 Vkladové obchody

Vkladové obchody vytváření finanční zdroje, které banka získává od veřejnosti a které slouží k provozování aktivních obchodů jako je poskytování úvěrů. Vklady se mohou dělit na primární, tedy ty, které banka získává od nebankovních klientů a na sekundární, které jsou nakupovány od jiných bank. Vklady se podobně jako úvěry také mohou klasifikovat do několika kategorií. Kašparovská (2010) dělí vklady:

- podle časového horizontu, na který je vklad uzavírán na vklady okamžitě splatné, dále na krátkodobé vklady do 1 roku, střednědobé vklady do čtyř let a dlouhodobé vklady,
- podle podmínek, podle kterých je vklad sjednán na vklady na požádání, úsporné vklady, termínované vklady a spořicí účtu,
- podle typu úrokové sazby na vklady s pevnou úrokovou sazbou, s pohyblivou sazbou, s progresivní úrokovou sazbou či vklady s pásmovým úročením,
- podle subjektu, který vklad realizuje na vklady občanů, vklady firem, vklady měst a obcí a vklady státu či vládních institucí.

3.4.4.1.1 Vklady na viděnou

Vklady na viděnou nebo také vklady na požádání, běžné vklady či vista vklady jsou takové vklady, kde pro majitele neexistuje žádné omezení k disponování s nimi. Řadí se tedy mezi nejvíce likvidní. Charakteristickým znakem je tedy téměř denně proměnlivý zůstatek. Dalším znakem je velmi nízká úroková sazba a větší množství poplatků z důvodu relativně vysokých provozních nákladů (Kašparovská, 2010).

Pro banky má tento typ vkladů také velký význam. Vklady na viděnou jsou důležitým zdrojem refinancování. Banky mohou profitovat při provádění platebního styku, kdy finanční prostředky připisují na účty příjemců s určitým zpožděním poté, co je samy obdrží, protože z nich neplatí předepsaný úrok. Další výhodou pro banku je i existence sedliny, kdy majitelé účtu část svých vkladů nevyužívá a tak zůstávají v bance, která je

může používat. Pro sedlinu je typické, že zpravidla roste s velikostí banky a s rozvinutostí obchodních míst (Revenda, 2014).

3.4.4.1.2 Termínované vklady

Pod pojmem termínovaný vklad se rozumí vklad na určitou dobu. Zpravidla se jedná o vklady na pevnou a větší částku, kterou klient u banky ukládá za účelem vyššího úrokového výnosu. Nevýhodou pro klienta je, že se vkladem po sjednanou dobu trvání nemůže s tímto vkladem disponovat (Revenda, 2014).

Termínované vklady existují dvojího druhu podle způsobu úročení. Prvním typem je termínovaný vklad s pevnou úrokovou sazbou, která se po dobu trvání vkladu nemění. Druhým typem jsou vklady s pohyblivou úrokovou sazbou, která se mění v závislosti na obecném vývoji úrokových sazeb. Zpravidla platí, že úrokové sazby jsou vyšší, čím je vyšší vklad a delší doba splatnosti (Šenkýřová, 2010).

Termínované vklady se mohou rozlišovat i podle časového omezení vkladu. Existují tak vklady s pevnou lhůtou, kdy je pevně sjednaná lhůta, na jak dlouho bude vklad v bance uložen. Může se jednat o lhůty od jednoho týdne až po několik měsíců či ukončení vkladu může být sjednáno i na přesně vymezený den. Můžou existovat i vklady s výpovědní lhůtou, kdy vklady jsou k dispozici až po skončení této výpovědní lhůty (Revenda, 2014).

Pro banky jsou termínované vklady také velmi důležitým zdrojem financí. Na rozdíl od vkladů na viděnou mají termínované vklady nižší obslužné náklady (Revenda, 2014).

3.4.4.1.3 Úsporné vklady

Úsporné vklady jsou takové vklady, které jsou na úsporných účtech a zpravidla je k nim bankou vystaven doklad jako například vkladní knížka či vkladní list. Platí tak pravidlo, že dispozice se vkladem je možná jen po předložení tohoto dokladu. U tohoto druhu vkladů se v průběhu uložení může měnit zůstatek (Kašparovská, 2010).

Podobně jako u termínovaných vkladů existují i vkladní knížky s výpovědní lhůtou a bez výpovědní lhůty. Výhodou vkladních knížek jsou minimální provozní náklady, kdy se u většiny bank většinou zpoplatňuje pouze zrušení vkladní knížky či její nová náhrada při ztrátě. Vklady ani výběry většinou zpoplatněny nejsou. Nevýhodou tak je jen, že při vkladu či výběru je potřeba mít vkladní knížku u sebe spolu s dokladem totožnosti. Také

na rozdíl od většiny jiných účtů zde probíhá úročení vkladů jen jednou ročně (Vybíhal, 2011).

Zvláštním druhem vkladních knížek jsou i vkladní knížky výherní, u kterých není žádný úrok. Úročení je tak nahrazeno systémem výher, kdy tyto výhry jsou připisovány majitelům knížek na základě pravidelného slosování, s přihlédnutím k průměrné výši vkladu za slosovací období (Rejnuš, 2014).

V současnosti lze vystavit vkladní knížku pouze na jméno. Ovšem do roku 2002 existovali i anonymní vkladní knížky, které byly vedeny na doručitele, tedy vkladní knížka postrádala veškeré údaje o majiteli. Tento typ vkladních knížek byl oblíbený mezi starší generací. Tento typ vkladní knížky byl zrušen kvůli větší ochraně proti praní špinavých peněz. Po roce 2002, tak tyto vklady již nebyly úročeny a právo na výplatu zůstatku zrušeného vkladu bylo možné po dobu 10 následujících let, s tím, že některé banky tuto lhůtu prodloužily až do konce roku 2016 (Vybíhal, 2011).

3.4.4.1.4 Spořicí účty

Spořicí účty jsou kombinací dvou finančních produktů, běžného účtu a termínovaného vkladu. Tento typ je úročen vyšší úrokovou sazbou než běžný účet, a zároveň je možné mít uložené prostředky rychle k dispozici. Velmi často je tak zakládán jako doplněk právě k běžnému účtu (Vybíhal, 2011).

Stejně jako předchozí účty i spořicí účet se vyskytuje ve dvou formách. S výpovědní lhůtou a bez výpovědní lhůty. Účet je zpravidla zakládán na dobu neurčitou a některé banky vyžadují minimální zůstatek (Kašparovská, 2010).

3.4.4.1.5 Stavební spoření

Jedná se o specifický bankovní produkt, který kombinuje spoření a úvěrové financování, které jsou využívány pro financování bydlení. Princip stavebního spoření je v tom, že účastník stavebního spoření spoří po určitou dobu a po splnění předem určených podmínek získává zpět úspory navýšené o úroky a zároveň má nárok na poskytnutí účelového úvěru na bytové potřeby při splnění dalších podmínek, jako je zajištění návratnosti (Kašparovská, 2010).

Stavební spoření tak spojuje v celek spoření a poskytnutí účelového úvěru, který je charakterizován relativně nízkými a pevnými úrokovými sazbami po celou dobu splácení.

Jedná se tak o uzavřený systém nezávislý na negativních vlivech peněžního trhu i kdy stále závislý na vývoji stavu veřejných financí (Vybíhal, 2011).

Důležitým pojmem v rámci stavebního spoření je cílová částka. Jedná se o maximální částku, která se může ze spoření získat. Je stanovena podle cílů klienta a možností pravidelného spoření finanční částky. Je tak rovna součtu vkladů, státní podpory, úroků z vkladů a státní podpory a z úvěru ze stavebního spoření (Kašparovská, 2010).

Stavební spoření je upraveno zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření. Ten mimo jiné uvádí i výši státní podpory, která činí 10 % z uspořené částky za kalendářní rok, maximálně z částky 20 000 Kč. Státní podpora tak může dosahovat až 2 000 Kč ročně. Tato částka je na účet klienta připisována jednou za rok (Zákon č. 96/1993 Sb.).

Podmínkou připsání státní podpory je, že stavební spoření musí trvat minimálně 6 let, jinak státní podpora propadne. Zároveň má spoření obvykle výpovědní lhůtu 3 měsíce. Stále se jedná o jeden z nejbezpečnějších druhů spoření i díky zákonnému pojištění. Zároveň jsou u spoření známé výnosy, takže neexistuje zde kreditní riziko (Srový, 2014).

3.4.4.2 Pojištění vkladů

Vklady u bank, stavebních spořitelén a družstevních záložén jsou ze zákona pojištěny. Aby klientovy vklady byly pojištěny, musí být vkladatel řádně identifikován. U fyzických osob je třeba mít uvedené jméno, příjmení a rodné číslo, u právnických osob je třeba znát název společnosti, sídlo a identifikační číslo. Pokud jsou podmínky splněny, pojištění na vklady vzniká automaticky (Janda, 2011).

K pojištění vkladů byl v České republice zřízen Fond pojištění vkladů. Tento Fond v roce 2016 se stává součástí Garančního systému finančního trhu. Do tohoto Fondu povinně přispívají všechny banky, stavební spořitelny a družstevní záložny se sídlem v České republice. V případě, že instituce není schopna dostát svým závazkům, na základě oznámení České národní banky nebo na základě rozhodnutí soudu o úpadku společnosti, je Garanční systém povinen vyplatit 100 % vkladů až do výše ekvivalentu částky 100 000 EUR (*Garanční systém finančního trhu*, 2016a).

Pojištění v České republice se vztahuje na běžné účty, spořicí účtu, termínované účty, vkladové účty a vkladní knížky, které jsou vedené v české i cizí měně. Nezáleží přitom, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu. Nepojištěné jsou tak cenné papíry jako akcie či dluhopisy a směnky, mezibankovní vklady, vklady státu či podřízené dluhy,

tedy vklady, které instituce zčásti zahrnují do svého kapitálu a další. Pojištění se tak nevztahuje ani na důchodové spoření či životní pojištění (*Garanční systém finančního trhu*, 2016b).

Jurošková (2012) uvádí, že úplně první zemí, která pojištění vkladů zavedla, byla Československá republika v roce 1924. Bohužel tento systém pojištění nevydržel do druhé světové války. Většina autorů proto uvádí, že nejstarší systém pojištění vznikl v roce 1934 ve Spojených státech amerických v reakci na velkou hospodářskou krizi. Rozšíření do dalších zemí probíhalo zejména v 80. letech.

3.4.5 Platební styk

Platebním stykem se rozumí vztah mezi plátcem a příjemcem platby, kdy dochází k převodu peněžních prostředků mezi stranami. Peníze tak plní jednu ze svých základních funkcí jako prostředek směny. Platební styk je možný buď přímo, nebo prostřednictvím třetího subjektu, zpravidla bankou. Banka se tak stává pouze zprostředkovatelem příkazů svých klientů, kdy pomocí platebních postupů a nástrojů zabezpečuje platební transakci. Platební styk se může dělit podle formy peněz, které jsou k platbě použity na hotovostní a bezhotovostní (Polouček, 2006).

Hotovostní platební styk se dá charakterizovat jako platební styk pomocí hotových peněz, tedy bankovek a mincí. Hotovostní platební styk je preferován při úhradách menších finančních částek či například v případě nedůvěry v platební schopnosti druhého subjektu. V České republice se hotovostní platební styk řídí zákonem č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, kdy v hotovosti se mohou platit platby do výše ekvivalentu 15 000 eur. Vyšší částky už musí být provedeny bezhotovostní formou. (Máče, 2006).

Pro bezhotovostní platební styk je typický převod peněžních prostředků mezi dlužníkem a věřitelem prostřednictvím banky. Jedná se o peněžní prostředky, které jsou na bankovních účtech či v cenných papírech. Aby k bezhotovostnímu platebnímu styku došlo, je nutné mít založený účet u obchodní banky. Banky musí realizovat platební příkaz nejpozději do konce následujícího pracovního dne. Samotné zúčtování mezi obchodními bankami zajišťuje centrální banka. Platební transakce jsou definovány zákonem č. 284/2009 Sb., o platebním styku (Vybíhal, 2011).

3.4.5.1 Nástroje platebního styku

Platební styk by nemohl probíhat bez řady různorodých nástrojů. Nástroje se liší podle způsobu použití, technikou aplikace, složitostí a dalších znaků. Nejčastěji využívány jsou bankovní převody, šeky či směnky ale například i platební karty a další (Šenkýřová, 2010).

Nejběžnějšími bankovními převody jsou příkazy k úhradě a příkazy k inkasu. Pro příkaz k úhradě je typické, že podnět bance k placení dává dlužník. V rámci mezinárodního obchodu jsou příkazy k úhradě označovány jako hladké platby. U inkasního způsobu příkaz o zaplacení naopak dává věřitel. Podmínkou je, že dlužník musí s inkasem předem souhlasit. (Černohorský, 2011).

Mezi další nástroje platebního styku se řadí šeky. Jedná se o cenný papír, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce šeku bance, aby z jeho běžného účtu vyplatila majiteli šeku uvedenou peněžní částku. Podmínkou vyplacení je mít dostatečný zůstatek na účtu výstavce. Náležitosti, které šek musí obsahovat, jsou uvedeny v zákonu č. 191/1950 Sb., směnečném a šekovém (Revenda, 2014).

Směnky jsou cenným papírem, který vyjadřuje bezpodmínečný závazek dlužníka. V současnosti je možné využít dva druhy směnek. Prvním typem je směnka vlastní, na které je uveden slib výstavce, že vyplatí věřiteli v určitém termínu určenou částku. Zde tedy vystupují dvě osoby, výstavce neboli dlužník a věřitel. Druhým používaným typem je směnka cizí, která obsahuje příkaz výstavce směnky, aby dlužník zaplatil třetí osobě, tedy věřiteli stanovenou sumu. Nacházejí se tak zde tři osoby – výstavce směnky, směnečník neboli dlužník a věřitel. Existují ovšem i další modifikace směnek, které se mohou v praxi využít (Šenkýřová, 2010).

Dalším často využívaným platebním nástrojem jsou platební karty. Ty slouží nejenom k výběru hotovosti z bankomatů, ale i k úhradě běžných spotřebních výdajů. V současných podmínkách existují debetní karty, u kterých se dá čerpat do výše zůstatku na běžném účtu a kreditní, kdy je čerpán úvěrový rámec. Dále existují elektronické karty, které se využívají u on-line terminálů či embosované karty, které se dají využít u placení na místech, která nejsou vybavena platebním terminálem pro online ověření (Černohorský, 2011).

V mezinárodním obchodě jsou často využívány i dokumentární platby. Tyto platby se vyznačují, že provedení platy je vázáno na předložení určitých dokumentů. Prvním

typem tohoto instrumentu je dokumentární akreditiv. Ten se využívá u takových plateb, kde se očekává vysoké riziko nezaplacení protistranou. Tohoto platebního styku se tak účastní čtyři subjekty – kupující, prodávající, potvrzující banka a banka otevírací akreditiv. Platí, že dodavatel nemůže požadovat peněžní úhradu do té doby, dokud nepředloží odběrateli dokumenty přes banku s otevřeným akreditivem. Dodavatel tak má v tomto případě jistotu, že částka k úhradě je již připravena u potvrzující banky. Po předání dokumentů dojde k zúčtování plateb (Revenda, 2014).

Druhým typem dokumentárních plateb je dokumentární inkaso. I zde jsou čtyři účastníci - vývozce, dovozce, banka dovozce a banka vývozce. Proávající tak dává příkaz své bance, aby inkasovala od kupujícího určitou peněžní částku po předání dokumentů. Banka v tomto případě nepřebírá záruku, že plnění bude provedeno. Jedná se tak o méně jistý způsob placení oproti akreditivu (Černohorský, 2011).

4 Vlastní práce

Tato část diplomové práce je rozdělena do několika částí. První část se zabývá seznámením s Českou poštou, s. p. a jejími základními činnostmi, které jsou představovány poštovními službami. Dále jsou popsány další služby, kdy se zejména jedná o zprostředkovatelskou činnost nabízení bankovních a dalších produktů svých aliančních partnerů. Dále budou popsány konkrétní bankovní produkty, které jsou prostřednictvím České pošty nabízeny v rámci Poštovní spořitelny.

Další část práce je zaměřena na srovnání nejčastějších bankovních produktů s vybranými konkurenčními bankami včetně Československé obchodní banky, pod kterou spadá Poštovní spořitelna.

Následující část je posuzována z pohledu několika poboček České pošty, s. p. v Praze. Na těchto pobočkách jsou představeny plánované výše jednotlivých produktů a následně vyhodnoceny jak jsou tyto plány v průběhu jednoho roku na těchto pobočkách splněny. Dále je znázorněno jaké jsou výnosy České pošty, s. p. z produktů aliančních partnerů v průběhu několika let a jak jsou za plnění bankovních produktů odměňováni zaměstnanci České pošty, s. p.

4.1 Charakteristika podniku Česká pošta, s. p.

Česká pošta, s. p. je právnickou osobou, která se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku a také zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Podnik vznikl 1. března 1993 Ministerstvem hospodářství České republiky. Podnik je zapsán v obchodním rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddílu A, vložky č. 7565. Zakladací listina byla vydána Ministerstvem dopravy a spojů. V současné době funkci zakladatele České pošty, s. p. vykonává Ministerstvo vnitra (Výroční zpráva 2015, 2016).

4.1.1 Státní podnik

Vznik státního podniku se řídí zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Tento zákon uvádí, že státní podnik je právnickou osobou, jejímž prostřednictvím stát vykonává svou podnikatelskou činnost za účelem plnění strategických, hospodářských či jiných veřejně prospěšných zájmů. Podnik je založen zakladací listinou, kterou vydává příslušné ministerstvo jménem státu. Státní podnik vykonává podnikatelskou činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Na rozdíl od jiných právnických osob však nemá vlastní majetek, ale hospodáří s majetkem státu (Zákon č. 77/1997 Sb.).

4.1.2 Činnost České pošty, s. p.

Česká pošta, s. p. se zaměřuje na poskytování univerzální poštovním služeb. Dále poskytuje služby v oblasti zprostředkování informací, plateb a zboží jak tradičními či elektronickými formami. Činnosti společnosti se řídí zejména následujícími českými zákony:

- zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách,
- zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru,
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,
- zákon 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce,
- zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů,
- zákon č. 21/2006 Sb., zákon o ověřování,
- zákon č. 480/2004 Sb., zákon o některých službách informační společnosti,

zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí (Právní předpisy v ČR, ©2016).

Česká pošta, s. p. ovšem vykonává svou činnost i na mezinárodní úrovni. V rámci mezinárodního poštovního spojení je podnik členem Světové poštovní unie. Tato unie dohlíží na mezinárodní regulaci poštovních služeb. V současnosti má přes 190 členských států a zprostředkovává spolupráci mezi poštovními společnostmi po celém světě (Výroční zpráva 2015, 2016).

4.1.3 Základní poštovní služby

Základní poštovní služby jsou vymezeny v zákoně č. 29/2000 Sb., o poštovních službách. Jedná se o minimální souhrn služeb, které musí být nepřetržitě poskytovány na celém území České republiky. Podmínkou je také, že tyto služby musí být poskytovány všem obyvatelům České republiky, za určité ceny a ve stanovené kvalitě. Jedná se o takové základní služby, které jsou pro veřejnost nezbytné. Mezi tyto základní služby se proto řadí dodání:

- poštovních zásilek do 2 kg,
- poštovních balíků do 10 kg,
- doporučených zásilek,
- cenných zásilek,

- peněžní částky poštovní poukázkou,
- poštovních zásilek do 7 kg pro nevidomé osoby,
- a dalších služeb vyplívající z členství ve Světové poštovní unii (Zákon č. 29/2000 Sb.).

Dodržování podmínek stanovené zákonem kontroluje Český telekomunikační úřad, který tak zajišťuje ochranu uživatelů a dalších účastníků na trhu s poštovními službami. Tento úřad také rozhoduje o udělení poštovní licence. Tato poštovní licence je udělena České poště, s. p. až do 31. prosince 2017 (Základní služby, ©2017).

4.1.4 Ostatní služby České pošty, s. p.

Česká pošta, s. p. kromě povinných základních služeb udělené poštovní licencí poskytuje i další služby. V první řadě poskytuje i další poštovní služby, které jsou nadstavbou základních služeb. Mezi ně se dají zařadit služby jako firemní psaní, obchodní psaní ale i posílání nadrozměrných balíků či expresní zasilání.

Ve společnosti jsou ovšem poskytovány i další služby, většinou doplňkové k poštovním službám jako je prodej kolků či prodej komisního zboží jako prodej dopisních obálek či prodej krabic pro posílání balíkových zásilek. Dále se Česká pošta, s. p. zaměřuje na filatelii, kdy každoročně vydává limitované edice různých druhů poštovních známek, většinou zaměřené na významné události spojené s Českou republikou.

Česká pošta, s. p. ovšem poskytuje i služby na základě elektronické komunikace. Nejvýznamnější položkou jsou datové schránky, tedy speciální elektronická úložiště sloužící ke komunikaci českých úřadů s právníky a fyzickými osobami. Další významnou službou, kterou mohou zákazníci na poštách nalézt, jsou služby Czech POINT, tedy český podací ověřovací informační národní terminál, který slouží k vydávání důležitých dokumentů z obecných a dalších státních úřadů. Lidé tak na poštách mohou získat informace, jako jsou výpisy z nemovitostí či výpisy z rejstříku trestů a z dalších rejstříků (Výroční zpráva 2015, 2016).

4.2 Alianční partneři

V obstaravatelské oblasti Česká pošta spolupracuje s mnoha partnery jak v oblasti bankovních produktů, tak i v oblasti pojišťovacích či loterijských služeb. Mezi nejvýznamnější partnery se řadí Československá obchodní banka se svojí obchodní divizí Poštovní spořitelna či někdy nazývána jako Era. Dalšími partnery jsou Českomoravská

stavební spořitelna, Česká pojišťovna či Raiffeisen stavební spořitelna. V loterijní oblasti se jedná o spolupráci zejména se Sazkou.

4.2.1 Československá obchodní banka, a. s.

Československá obchodní banka, a. s. v České republice je typem univerzální banky. Byla založena státem roku 1964 a od roku 1999 je jejím majoritním vlastníkem belgická KBC Bank. Československá obchodní banka nabízí své služby jak fyzickým osobám tak i malým a středním podnikům, ale i korporátním a institucionálním klientům. ČSOB tak nabízí velký rozsah bankovních produktů. Retailovým zákazníkům banka funguje pod značkami ČSOB, Era a Poštovní spořitelna, kdy u posledních dvou jmenovaných své produkty nabízí právě i na pobočkách České pošty.

Československá obchodní banka se zaměřuje také na financování bydlení pomocí hypoték přes Hypoteční banku a na stavební spoření pomocí Českomoravské stavební spořitelny. Kromě bankovních produktů poskytuje i pojistné a penzijní produkty v rámci ČSOB Pojišťovny a ČSOB Penzijní společnosti. Posledním zaměřením této skupin jsou specializované a investiční služby přes pobočky ČSOB Leasing, ČSOB faktoring a Patria, která se zaměřuje na obchodování s akciemi na finančních trzích. (Výroční zpráva 2015, ČSOB, 2016).

4.2.2 Produkty nabízené Poštovní spořitelnou

V následující části práce jsou popsány základní produkty nabízené Poštovní spořitelnou na všech pobočkách České pošty, s. p.

4.2.2.1 Depozitní produkty

Era osobní účet

Jedná se o běžný účet s neomezeným přístupem. Tento účet může založit každý občan od věku 10 let. S účtem je navíc spojeno elektronické bankovníctví a vydání platební karty od společnosti MasterCard. Navíc je možnost získání bezkontaktní platební nálepky, která se může nalepit například na mobilní telefon. V současnosti existuje několik variant osobního účtu pro určité skupiny lidí. Zvýhodněné vedení tak mohou získat mladí lidé do 26 let či důchodci od 58 let a občané s invalidním důchodem. Určité zvýhodnění platí i pro příbuzné, kteří mohou mít platby mezi sebou zdarma. K tomuto bankovnímu produktu se může založit i Era kontokorent.

Era první konto

Tento typ bankovního produktu je určen pro děti od 0 do 18 let. Je vhodné pro zabezpečení dítěte. Pro tento produkt je typické zvýhodněné úročení a s účtem nejsou spojeny sankce pro použití finančních prostředků za mimořádné situace. Peněžní prostředky se mohou vybrat výplatním šekem. Účet je tak zdarma zřízen a ani jeho vedení není zpoplatněno. Od věku 10 let se Era první konto může převést na Era osobní účet, které je případně provedeno automaticky po dosažení 18 let.

Era online účet

Novější typ běžného účtu, který se ovládá zejména přes internetové bankovníctví. Při měsíčním příjmu nad 15 000 Kč jsou zdarma výběry ze všech bankomatů Ery a ČSOB. Zároveň jsou zdarma všechny elektronické platby v tuzemsku. I u tohoto typu je zdarma vydána a vedena bezkontaktní karta MasterCard a možnost vydání bezkontaktní platební nálepky. I k tomuto produktu existuje možnost sjednání Era kontokorentu.

Era eurokonto

Tento typ bankovního produktu je vhodné pro občasné placení či obdržení příjmu v eurech. Je možné získání mezinárodní platební karty VISA. Jsou zde umožněny jak hotovostní tak bezhotovostní operace. Hotovostní operace v eurech je možné provádět na vybraných poštách a finančních centrech. Ve finančních centrech je navíc možno provádět konverzní operace. Bezhotovostní operace jsou vykonávány pomocí elektronického bankovníctví nebo pomocí podání papírového příkazu u přepážky.

Eurogiro

Jedná se o takový bankovní produkt, který umožňuje zasílání a přijímání financí v hotovosti i bezhotovostně do některých států v zahraničí. Výhodou je že není potřeba vlastnit účet u Poštovní spořitelny.

Era červené konto

Jedná se o spořicí účet, kdy finanční prostředky jsou stále k dispozici, tedy nejsou omezené žádnou výpovědní lhůtou. Nevýhodou se může jevit v ovládní přes elektronické bankovníctví, kdy ale díky tomu jsou zřízeny a správa konta a veškeré příkazy k úhradě

vedeny zdarma. Další podmínkou je vedení účtu pouze v české měně a výhradně na majitele. Dále se z tohoto typu nemohou platit příkazy k inkasu a SIPO. Úročení Era červeného konta probíhá denně s připisováním úroků na měsíční bázi. Nejvýhodnější úroková sazba je pro zůstatek do výše 250 000 Kč.

Era termínovaný vklad

Klasický termínovaný vklad, u kterého je výhodnější úročení financí než u běžného účtu. Výhodou je, že není potřeba vlastnit běžný účet u Poštovní spořitelny a zároveň založení termínovaného vkladu a jeho správa jsou bez poplatků. Navíc u dlouhodobých vkladů na více jak 1 rok je možnost předčasného výběru 20 % vkladu bez sankce.

Era účet k podnikání

Běžný účet určený zejména podnikajícím fyzickým osobám. S tímto typem účtu může disponovat až 24 dalších osob v případě potřeby podnikatele. V současné době platí nabídka, že prvních 6 měsíců je účet bez poplatků za vedení. K účtu se dá navíc pořídit mezinárodní bezkontaktní karty MasterCard nebo Visa business.

Era účet pro právnické osoby

Pro ostatní podnikající osoby, zejména právnické osoby je určen Era účet pro právnické osoby. I k tomuto účtu může mít přístup až 24 osob a platnost nabídky na vedení účtu prvních 6 měsíců zdarma. V případě vlastnictví vícero účtu u jedné banky se dá navíc využít speciální služby, kdy je možnost zapojení více účtu do skupiny, kdy jeden je uveden jako centrální účet a ostatní účty jsou tomuto účtu podřízené a jejich zůstatky jsou ke konci dne vždy vynulovány.

Era účet pro neziskovky

Zvláštním typem podnikatelských účtu, na který se Poštovní spořitelna specializuje, jsou běžné účty pro neziskové organizace, jako jsou různé nadace, ale i kluby, spolky a další. Účet pro neziskovky má ty výhody, že za vedení účtu organizace neplatí žádné poplatky ani za zřízení trvalých příkazů, povolení k inkasu ani za zřízení a vedení elektronického bankovníctví. Navíc neziskové organizace mohou získávat své dary pomocí aplikace „Klikni a daruj“ (Poštovní spořitelna, ©2017).

4.2.2.2 Úvěrové produkty

Era kontokorent

Jedná se o úvěrový limit, který je možný zřídit k Era osobnímu účtu na dobu neurčitou. Jedná se tak o možnost mít finanční rezervu v případě nenadálých výdajů. Výše stanoveného limitu se může pohybovat od 2 000 do 250 000 Kč na základě pravidelných příjmů na běžném účtu. Úroky se platí pouze z vyčerpané částky. Podmínkou je mít zcela splacenou částku vždy alespoň jednou za 6 měsíců.

Era kreditka

Kreditní úvěr od Poštovní spořitelny je možné využít k nepodnikatelským účelům. Výhodou je možnost získání financí až na 55 dní zdarma v takzvaném bezúročném období. S kreditní kartou je spojena i prodloužená záruka i pojištění nákupu na elektroniku jako jsou mobily a tablety.

Poštovní půjčka

Poštovní půjčkou u Poštovní spořitelny se rozumí spotřebitelský bezúčelový úvěr. Výhodou tak je, že se nemusí dokazovat, na co bude půjčka určena a lze si půjčit od 20 000 do 800 000 Kč s možností splácení až na 8 let. Podmínkou tak je mít účet u Poštovní spořitelny nebo Československé obchodní banky.

Poštovní půjčka na bydlení

Dalším typem spotřebitelského úvěru je Poštovní půjčka na bydlení. Jedná se již o účelovou půjčku na rekonstrukci bytu či rodinného domu. U této půjčky si klient může půjčit až milion korun a splácet po dobu až 12 let. Výhodou je, že půjčka se může použít i na výdaje na rekonstrukci i 12 měsíců zpětně a 20 % z půjčky se může použít i na jiné výdaje než na rekonstrukci bydlení.

Poštovní sjednocená půjčka

Trendem posledních let je slučování několika půjček do jedné. I Poštovní spořitelna nabízí tuto možnost sloučení pod názvem Poštovní sjednocená půjčka. Tento bankovní produkt je tak vhodný pro klienty, kteří mají najednou více půjček či potřebují změnit rozvržení splátek.

Era hypotéka

Hypoteční úvěr je u Poštovní spořitelny prováděn zprostředkováním na účet Hypoteční banky, a. s., která je také členek skupiny ČSOB. Hypotéka je v současnosti poskytovaná od 200 000 Kč až do 95% zástavní hodnoty nemovitosti se splatností až na 40 let (Poštovní spořitelna, ©2017).

4.2.3 Českomoravská stavební spořitelna, a. s.

Českomoravská stavební spořitelna jak již bylo řečeno, je součástí skupiny ČSOB. Společnost byla založena v roce 1993. Od té doby na českém trhu uzavřela přes 5,6 milionů smluv na stavební spoření a poskytla další milion úvěrů na bydlení (O ČMSS, 2017).

4.2.4 Raiffeisen stavební spořitelna, a. s.

Raiffeisen stavební spořitelna, a. s. je další v současnosti spolupracujícím subjektem České pošty, s. p. Tato stavební spořitelna v České republice zahájila svou činnost v roce 1993 jako první stavební spořitelna na tomto území, tehdy ještě pod názvem AR stavební spořitelna. Součástí skupiny Raiffeisen se stala až v roce 1998. Tato společnost i prostřednictvím České pošty nabízí pro klienty stavební spoření a úvěry na bydlení (Raiffeisen stavební spořitelna, ©2017).

4.2.5 Home credit, a. s.

Česká pošta, s. p. zprostředkovává bankovní služby i nebankovním subjektům. Příkladem je spolupráce s úvěrovou společností Home Credit, která pomáhá s financováním nákupů klientům od roku 1997. Na vybraných poštách tak lze zprostředkovat hotovostní spotřebitelský úvěr Telefonní půjčka, který lze sjednat až do výše 15 000 Kč. Jeho sjednání probíhá po telefonu a výběr schválené hotovosti je možný právě na těchto vybraných poštách (Home Credit, ©2016).

4.2.6 Další alianční partneři

Česká pošta, s. p. v současnosti nenabízí jen poštovní služby a bankovní služby, ale zaměřuje se i na další oblasti jako jsou různá pojištění či loterijní služby.

V rámci pojišťovacích služeb Česká pošta, s. p. spolupracuje s Českou pojišťovnou, a. s. Česká pojišťovna se zaměřuje na poskytování životního a neživotního pojištění jak pro

jednotlivé zákazníky, tak pro celé firmy v oblasti zemědělství a průmyslových a podnikatelských rizik. Na vybraných pobočkách České pošty vznikly specializované přepážky České pojišťovny, které nabízí celou řadu produktů pojišťovny. Na pobočkách si tak zákazníci mohou sjednat Životní pojištění Můj život, dále pojištění domácnosti, bytů, obytných budov a dalších souvisejících staveb, pojištění vozidel či cestovní pojištění (Česká pojišťovna, ©2016).

Dalším aliančním partnerem České pošty, s. p. je společnost Sazka, a. s. Jedná se o největší a nejstarší loterijní společnost v České republice. Svou činnost zahájila již v roce 1956, kdy byla zaměřena na sázení výsledků sportovních utkání. V současné době je její hlavní činností prodej sazka losů a sázkových her. Na pobočkách České pošty tak fungují terminály SAZKA, přes které si lze vsadit do loterií této společnosti či realizovat nákup vstupenek na kulturní a sportovní akce nebo dobít kredit do telefonů všech mobilních operátorů (Sazka, ©2016).

Klienti si na České poště také mohou zřídit doplňkové penzijní spoření v rámci produktů od ČSOB Penzijní společnosti nebo Penzijní společnosti České pojišťovny. Zákazníci tak mohou využít nabídky pro III. pilíř penzijního spoření, kdy na vybraných pobočkách České pošty mohou tyto spoření jak zřídit, tak i případně měnit podle potřeb (Doplňkové penzijní spoření, ©2016).

Posledním významným spolupracujícím subjektem České pošty, s. p. je Všeobecná zdravotní pojišťovna, a. s. Na vybraných pobočkách České pošty si zákazníci mohou sjednat zdravotní pojištění cizinců. Cizinci si mohou vybrat mezi Komplexním zdravotním pojištěním cizinců či Základním zdravotním pojištěním cizinců. První produkt je tak určen pro cizince, kteří na území České republiky zdržují dlouhodobě, minimálně na 90 dní. Získají tak potřebnou zdravotní péči, která je srovnatelná s českým veřejným zdravotním pojištěním. Základní zdravotní pojištění je určeno pro cizince, kteří pobývají v České republice krátkodobě. V tomto pojištění je tak zahrnuta pouze nutná a neodkladná zdravotní péče (Zdravotní pojištění cizinců u Pojišťovny VZP, a.s.; ©2016).

4.3 Srovnání základních bankovních produktů

V následující části vlastní práce jsou porovnány některé základní bankovní produkty Poštovní spořitelny (v tabulkách uvedená pod názvem Era) nabízené na pobočkách České pošty, s. p. Pro srovnání byly vybrány podobné bankovní produkty ostatních velkých českých bank jak jsou vymezeny podle České národní banky.

Do srovnání byla zahrnuta i Československá obchodní banka z důvodu lehce rozdílných sazeb s Poštovní spořitelnou, i když právě Poštovní spořitelna spadá pod ČSOB.

4.3.1 Srovnání běžných účtů

V tabulce 2 je uvedeno srovnání základních běžných účtů Ery a čtyř největších českých bank. Do této tabulky nejsou zahrnuty účty pro mladé do 26 let, které jsou v poslední době velmi populární, ani nadstandardní účty, u kterých klient získává bonusy navíc, jako jsou výběry ze všech bankomatů zdarma či zrušené poplatky za vedení účtu a podobně. Nadstandardní účty může klient získat po splnění některých podmínek, jako je například minimální měsíční obrat či na základě uzavřených smluv na další bankovní produkty dané banky.

V následující tabulce lze tedy vypožorovat, že rozdíly v osobních účtech se u jednotlivých bank příliš neliší. Zejména pokud veškeré operace se budou provádět elektronicky přes bankovní informační systémy či případně přes bankomaty vlastní banky, rozdíly z poplatků jsou tak zcela minimální. Největší rozdíly mezi jednotlivými bankami jsou v oblasti správy účtu, kdy vedení účtu se pohybuje od vedení zdarma až po 199 Kč měsíčně. Ovšem u běžného účtu U konto společnosti UniCredit Bank je toto vedení účtu zdarma pokud klient bude mít pravidelný měsíční obrat 12 000 Kč. Podobně to funguje i u ostatních bank, kdy se při minimálním pravidelném měsíčním obratu přechází na jejich výhodnější běžné účty.

V případě Poštovní spořitelny a ČSOB existují rozdílné částky u výběru hotovosti na pobočkách v závislosti, zda se jedná o výběr na pobočkách České pošty nebo na pobočkách finančního centra.

Tabulka 2: Srovnání základních běžných účtů bank

Banka		ERA	ČSOB	ČSAS	KB	UNICREDIT
Název účtu		Osobní účet	ČSOB Konto	Základní účet	Můj účet	U konto
Správa účtu						
Měsíční výpis	poštou	30 Kč	30 Kč	30 Kč	35 Kč	20 Kč
	elektronicky	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Vedení účtu		34 Kč	55 Kč	zdarma	68 Kč	199 Kč
Hotovostní operace						
Vklad hotovosti na vlastní účet	vkladový bankomat	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
	pobočka	10 Kč kartou, 30 Kč dokladem	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Výběr hotovosti	vlastní bankomat	5 Kč	6 Kč	5 Kč	9 Kč	5 Kč
	cizí bankomat	40 Kč	40 Kč	40 Kč	39 Kč	30 Kč
	pobočka	35 Kč/70 Kč	35 Kč/70 Kč	80 Kč	149 Kč	55 Kč
Bezhotovostní operace						
Příchozí platba		zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	6 Kč
Odchozí platba	elektronicky	2 Kč	3 Kč	5 Kč	6 Kč	6 Kč
	přepážka	30 Kč	50 Kč	20 Kč	69 Kč	45 Kč
	sběrný box		30 Kč	20 Kč	39 Kč	45 Kč
Zadání trvalého příkazu/inkasa	pobočka	8 Kč	6 Kč	5 Kč	6 Kč	40 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě sazebníků vybraných bank

4.3.2 Srovnání podnikatelských účtů

Následující tabulka (Tabulka 3) porovnává základní účty pro podnikatele u vybraných bank. Tyto účty jsou určeny pro podnikatele a malé firmy. Tento typ běžného účtu pro podnikatele byl zvolen z důvodů nejmenších poplatků. Levnější typem by byly účty pro začínající podnikatele, kteří mají ještě výhodnější podmínky po dobu 1 roku.

Poštovní spořitelna z vybraných bank nabízí nejlevnější správu účtu, kdy si za vedení účtuje 50 Kč měsíčně a pokud má podnikatel zájem o měsíční výpisy poštou, tak si

měsíčně připlatí dalších 30 Kč. V případě pouze elektronického výpisu se nic neplatí, podobně jako u ostatních bank. Poštovní spořitelna má také nejmenší poplatky za příchozí platbu, i když například Podnikatelské konto od ČSOB má prvních pět příchozích plateb zdarma. Ve srovnání má i Účet k podnikání od Poštovní spořitelny nejlevnější poplatek za odchozí platbu jak při elektronickém zadání, tak i při zadání u přepážky, stejně jako trvalý příkaz. Poštovní spořitelna ovšem na rozdíl od ostatních bank, stejně jako UniCredit Bank nenabízí možnost zadání odchozí platby pomocí papírového příkazu přes sběrný box. V případě hotovostních operací se v případě zadání platebního styku na pobočce liší, zda se jedná o pobočku České pošty, s. p. nebo o pobočku finančního centra Era. Stejně se tak rozlišuje poplatek u vkladu na pobočce u ČSOB, kdy se dá vložit hotovost na České poště, ale za něco vyšší poplatek než na vlastních pobočkách.

Podnikatelské konto od ČSOB má rozdílné částky u měsíčního vedení účtu na základě zasílání měsíčních výpisů, v případě poštovních výpisů si banka strhává 165 Kč měsíčně a v případě elektronických výpisů je částka o 50 Kč nižší. I když Poštovní spořitelna spadá pod Československou obchodní banku v porovnání poplatků za podnikatelské účty má ČSOB většinu poplatků vyšších.

V případě České spořitelny, Komerční banky a UniCredit Bank vychází jako nejdražší účet Business konto Active od UniCredit Bank. Nejvíce si podnikatelé zaplatí za vedení účtu ovšem v případě měsíčního obrátu nad 250 000 Kč je vedení účtu zdarma.

Tabulka 3: Srovnání účtů pro podnikatele

Banka		ERA	ČSOB	ČSAS	KB	UNICREDIT
Název účtu		Účet k podnikání	Podnikatelské konto	Konto Klasik	Profi účet	Business konto Active
Správa účtu						
Vedení účtu měsíčně		50 Kč	165 Kč/115 Kč	149 Kč	169 Kč	299 Kč
Měsíční výpis	poštou	30 Kč	zdarma	30 Kč	35 Kč	50 Kč
	elektronicky	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Bezhotovostní operace						
Příchozí platba		5 Kč	6 Kč	5 Kč	6 Kč	6 Kč
Odchozí platba	elektronicky	2 Kč	3 Kč	5 Kč	6 Kč	6 Kč
	přepážka	8 Kč	50 Kč	80 Kč	69 Kč	45 Kč
	sběrný box	---	30 Kč	20 Kč	39 Kč	---
Trvalý příkaz	elektronicky	2 Kč	3 Kč	5 Kč	6 Kč	6 Kč
	přepážka	8 Kč	6 Kč	5 Kč	6 Kč	6 Kč
Hotovostní operace						
Vklad	bankomat	zdarma	zdarma	zdarma	9 Kč	zdarma
	pobočka	10 Kč/20 Kč	15 Kč/9 Kč	20 Kč	9 Kč	1 % min. 30 Kč
Výběr	bankomat	5 Kč	6 Kč	5 Kč	9 Kč	5 Kč
	pobočka	35 Kč/70 Kč	70 Kč	80 Kč	75 Kč	55 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě sazebníků vybraných bank

4.3.3 Srovnání kontokorentních úvěrů

Tabulka 4 zobrazuje srovnání kontokorentních úvěrů největších českých bank. Nejvyšší částku si klienti mohou sjednat u ČSOB stejně, jako u Poštovní spořitelny naopak nejmenší kontokorentní limit klienti mohou získat u Komerční banky.

Poštovní spořitelna si v porovnání s ostatními největšími bankami na českém trhu vede ve všech zkoumaných kriteriích nejlépe. V případě čerpání účtu si účtuje nejmenší měsíční poplatek ve výši 19 Kč. Také má pro zákazníky nejvýhodnější úrokové sazby a může poskytnout největší limit spolu s ČSOB.

Československá obchodní banka v porovnání s Poštovní spořitelnou má již vyšší úrokovou sazbu a výrazně vyšší měsíční poplatek. U Komerční banky se v případě čerpání kontokorentu strhávají největší měsíční poplatky. I ve výši úrokových sazeb si Komerční

banka se všech vybraných bank vede z pohledu klienta nejhůře. UniCredit Bank si jako jediná účtuje jednorázový poplatek za zřízení účtu. Ovšem má druhé nejnižší úrokové sazby z vybraných bank a i měsíční poplatek má jeden z nejnižších.

Tabulka 4: Srovnání kontokorentních účtů vybraných bank

Banka	ERA	ČSOB	ČSAS	KB	UNICREDIT
Minimální limit	2 000 Kč	2 000 Kč	1 000 Kč	2 000 Kč	5 000 Kč
Maximální limit	250 000 Kč	250 000 Kč	100 000 Kč	60 000 Kč	150 000 Kč
Zřízení, vedení a zrušení	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	200 Kč
Měsíční poplatek	19 Kč	55 Kč	25 Kč	68 Kč	20 Kč
Změna úvěrového limitu	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Upomínka k uhrazení	300 Kč	300 Kč	300 Kč	250 Kč	150 Kč
Výzva k uhrazení	500 Kč	500 Kč	900 Kč	500 Kč	150 Kč
Úroková sazba	17,90 %	18,90 %	18,90 %	19,99 %	18 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě sazebníků vybraných bank

4.3.4 Srovnání kreditních úvěrů

Poskytování kreditního úvěru pro spotřebitele na českém trhu je většinou spojeno s nabídkou dalších výhod. První z výhod je poskytnutí takzvaného bezúročného období, kdy se z dlužné částky neplatí žádné úroky navíc. Toto bezúročné období je spojené s většinou kreditních úvěrů nabízených bankami na českém trhu. Další výhody už jsou specifické pro každou banku. Srovnání kreditních úvěrů je v tabulce 5.

Poštovní spořitelna patří v porovnání s ostatními mezi ty banky nabízející delší bezúročné období. Úrokovou sazbu u tohoto produktu má srovnatelnou s Komerční bankou a samozřejmě domovskou Československou obchodní bankou. V porovnání s ČSOB, má ale vyšší měsíční poplatky za služby spojené s kreditní kartou. Ovšem pokud klient měsíčně utratí více než 5 tisíc korun, má tento poplatek zdarma. V případě výběru z bankomatů má srovnatelný poplatek s ČSOB i s Českou spořitelnou, jen navíc nabízí možnost i výběru u poštovní přepážky, i když za výrazně vyšší poplatek. Poštovní spořitelna navíc nabízí prodlouženou záruku, která se vztahuje na domácí spotřebiče a elektroniku, pokud se s ní toto zboží zaplatí.

V případě Československé obchodní banky má ze všech vybraných bank nejnižší měsíční poplatek za spojené služby. Stejně jako Poštovní spořitelna nabízí bezúročné období na 55 dní a prodlouženou záruku na vybrané zboží.

Stejné bezúročné období má i Česká spořitelna. Ovšem ve srovnání s ostatními bankami má nejdražší měsíční poplatek. Na rozdíl od ostatních bank má různé úrokové sazby. U této banky se úrok platí na způsobu, že za každých nesplacených 500 Kč zákazník zaplatí úrok ve výši 10 Kč, což odpovídá 12 až 24 % úrokové sazbě.

Komerční banka patří mezi banky s kratší dobou bezúročného období z vybraných bank. Ke kreditní kartě v současnosti poskytuje druhou nejdražší úrokovou sazbu. Kreditní karta u komerční banky pracuje na revolvingovém typu úvěru. To znamená, pokud klient řádně a více splácí, tím více si pak může vypůjčit. V případě měsíčních poplatků za správu a vedení účtu patří mezi ty banky s levnějším poplatkem. V případě výběru bankomatů se navíc připočítává poplatek ve výši 1 % z vybrané částky, minimálně však vždy 30 Kč.

UniCredit Bank má ze všech porovnávaných bank nejvyšší úrokovou sazbu. Také měsíční poplatek má relativně vysoký oproti Poštovní spořitelně, ČSOB a Komerční bance. Zároveň patří mezi ty banky s kratší dobou bezúročného období. U výběrů z bankomatů si UniCredit Bank účtuje poplatek ve výši 49 Kč a k tomu navíc ještě 1 % z vybrané částky.

Tabulka 5: Srovnání kreditních karet vybraných bank

Banka	ERA	ČSOB	ČSAS	KB	UNICREDIT
Úroková sazba	21,90 %	21,90 %	12-24 %	21,99 %	23,40 %
Měsíční poplatek za spojené služby	30 Kč	20 Kč	50 Kč	30 Kč	40 Kč
Měsíční elektronický výpis	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Platba u obchodníka	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Výběr z bankomatu	50 Kč /70 Kč na poště	50 Kč	50 Kč	min. 30 Kč	49 Kč + 1 %
Bezúročné období	55 dnů	55 dnů	55 dnů	45 dnů	45 dnů

Zdroj: vlastní zpracování na základě sazebníků vybraných bank

4.3.5 Srovnání spotřebitelských úvěrů

Následující část práce porovnává spotřebitelské bezúčelné úvěry vybraných bank. Vzhledem k rozdílným podmínkám u těchto úvěrů, kdy každý uzavřený úvěr je specifický

jak svými úvěry, tak i podmínkami. Spotřebitelské úvěry jsou proto srovnány pomocí modelového příkladu.

Kritéria pro porovnání spotřebitelských úvěrů jsou následující:

- Výše spotřebitelského úvěru 100 000 Kč
- Úvěr bude splácen po dobu 5 let
- Součástí úvěru nebude žádné pojištění samotného úvěru

Jednotlivé banky za těchto podmínek nabízejí tyto úroky, které jsou uvedeny v následující tabulce 6. Z tabulky lze zjistit, že nejdražší spotřebitelský úvěr nabízí Česká spořitelna. V jejím případě je, ale možnost odpuštění 4 splátek při řádném splácení. Poté by úroková sazba byla 13,2 % a celkem by klient zaplatil 135 351 Kč celkem. I v tomto případě se jedná o nejdražší úvěr z vybraných bank. Naopak nejvýhodnější úvěr lze sjednat u UniCredit Bank. Československá obchodní banka a Poštovní spořitelna, tím že spadají do jedné obchodní skupiny, nabízí v případě spotřebitelských úvěrů naprosto totožné podmínky.

Nevýhodou některých úvěrových kalkulaček u vybraných bank je nemožnost zobrazení roční procentní sazby nákladů, která výslednou částku k úhradě může ještě změnit.

Tabulka 6: Spotřebitelské úvěry u vybraných bank

Banka	ČSOB + ERA	ČSAS	KB	UNICREDIT
Úroková sazba	7,90 %	14,90 %	6,90 %	6,20 %
Měsíční splátka	2 023 Kč	2 400 Kč	2 004 Kč	1 972 Kč
Celkem k úhradě	121 380 Kč	144 951 Kč	118 841 Kč	118 975 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě úvěrových kalkulaček vybraných bank

4.3.6 Srovnání hypotečních úvěrů

I pro srovnání hypotečních úvěrů jednotlivých bank byl použit modelový příklad. Z důvodu rozdílných úrokových sazeb, byly porovnávány hypoteční úvěry s fixací na 3, 5 a 10 let. Výsledné srovnání hypotečních úvěrů je v následující tabulce 7.

Kritéria jsou následující:

- Nemovitost ve výši 2 000 000 Kč
- Naspořeno 550 000 Kč

- Výše hypotéky je 1 450 000 Kč
- Podíl velikosti hypotéky na ocenění nemovitosti je 72, 5%
- Splácení hypotéky po dobu 20 let
- Pojištění úvěru je žádoucí

Stejně jako u spotřebitelského úvěru i v tomto případě mají ČSOB a Poštovní spořitelna naprosto totožné hypoteční úvěry. Jejich úvěry jsou uzavírání přes Hypoteční banku, a. s., dalšího člena skupiny ČSOB. Hypoteční banka tak v porovnání s ostatními poskytuje nejdražší hypoteční úvěry v případě fixace úrokových sazeb na 10 let. Naopak pro kratší fixaci nabízí druhé nejnižší úrokové sazby z vybraných bank. Je to dáno zejména tím, že poskytuje slevu na hypoteční úvěr, která se projeví snížením úrokových sazeb. První sleva ve výši 0,1 % snížení úrokové sazby poskytuje v případě, když si klient zároveň s hypotékou sjedná i pojištění hypotéky či pojištění samotné nemovitosti. O dalších 0,6 % se úroková sazba sníží v případě využívání aktivního platebního styku u skupiny ČSOB. To znamená vlastnit účet u ČSOB nebo Poštovní spořitelny a zároveň mít na tento účet minimální měsíční příjem ve výši 5 000 Kč. Tyto slevy jsou tak v následující tabulce započteny.

Česká spořitelna má v porovnání s ostatními vybranými bankami nejvyšší úrokové sazby v případě fixace na 3 roky. Je to dáno tím, že se nejvíce zaměřuje na nejčastěji poskytovanou fixaci na 5 let, kde v současnosti nabízí nižší úrokovou sazbu. Ale i v tomto případě se ve srovnání s ostatními velkými bankami řadí až na třetí pozici. Potencionální zákazníci se tak snaží získat nabídkou odhadu nemovitosti zdarma.

Nejdražší hypoteční úvěr s fixací na 5 let nabízí Komerční banka. I v ostatních případech nabízí třetí nejdražší hypoteční úvěry v porovnání s ostatními. Klient si zde navíc může sjednat rizikové životní pojištění, kdy si k hypotéce navíc připlatí 363 Kč měsíčně. Tato částka tak není do měsíční splátky započítána.

V současnosti nejvýhodnější hypoteční úvěry nabízí UniCredit Bank. Nejvýhodnější úrokové sazby může klient získat ve všech porovnávaných fixacích. Podmínkou takto nízkých úrokových sazeb je ovšem aktivní používání kreditní karty a sjednání jednorázově placeného pojištění, kdy při jejich splnění klient získá takto nízké úrokové sazby. Banka se ovšem specializuje na hypoteční úvěry s fixací na 3 a 5 let, a tak nebylo možné zjistit výše měsíční splátky s fixací na 10 let z jejich hypoteční kalkulačky.

Výše možné úrokové sazby s fixací na 10 let bylo možné zjistit z uvedeného sazebníku úrokových sazeb.

Relativně nízké úrokové sazby u všech bank jsou také zejména z důvodu podílu výše hypotéky na hodnotu nemovitosti, kdy se tento podíl pohyboval pod 80 %. V případě vyššího podílu jsou úrokové sazby u všech bank vyšší.

Tabulka 7: Hypoteční úvěry u vybraných bank

Banka		ČSOB + ERA	ČSAS	KB	UNICREDIT
Úroková sazba při fixaci	3 roky	2,09 %	2,39 %	2,29 %	1,69 %
	5 let	2,09 %	2,19 %	2,29 %	1,79 %
	10 let	3,19 %	2,29 %	2,49 %	1,99 %
Měsíční splátka při fixaci	3 roky	7 397 Kč	7 683 Kč	7 561 Kč	7 125 Kč
	5 let	7 397 Kč	7 540 Kč	7 561 Kč	7 192 Kč
	10 let	8 180 Kč	7 612 Kč	7 702 Kč	---

Zdroj: vlastní zpracování na základě hypotečních kalkulaček vybraných bank

4.3.7 Počet obchodních míst

Poslední část srovnání vybraných bank se zaměřuje na počet jejich obchodních míst. I když většina bankovních operací se v současnosti provádí zejména přes internetové bankovníctví či v případě placení u třetích stran se často platba provádí bezhotovostně, stále jsou potřeba pobočky či bankomaty bank. A i když se k výběru hotovosti může využít i bankomat jiné než domovské banky, z důvodu vyšší poplatků je pro klienty stále lepší využít bankomatů své banky.

Následující tabulka (Tabulka 8) ukazuje stav obchodních míst vybraných bank ke konci roku 2015. Největší počet bankomatů v České republice má Česká spořitelna. Následují jí bankomaty Československé obchodní banky a Poštovní spořitelny, které i když mohou mít označení buď ČSOB nebo Ery, poplatky jsou pro klienty obou značek totožné. Na třetím místě je Komerční banka s počtem necelých 800 bankomatů a nejméně bankomatů z vybraných vlastní UniCredit Bank.

I v případě poboček jsou viditelné významné rozdíly. Opět nejméně poboček má UniCredit Bank. Druhý nejmenší počet poboček má Československá obchodní banka. K těmto pobočkám ovšem lze připočítat i pobočky České pošty, kterých ke konci roku 2015

bylo 3 124, kde klienti ČSOB mohou vykonávat většinu základních činností jako na klasické bankovní přepážce. Necelých 400 poboček vlastní Komerční banka a opět nejvíce poboček (za předpokladu, že se u ČSOB nepočítají pobočky Českých pošt) má Česká spořitelna.

Tabulka 8: Počet obchodních míst vybraných bank

Banka	ČSOB a Poštovní spořitelna	Česká spořitelna	Komerční banka	UniCredit Bank
Bankomaty	1062	1589	772	391
Pobočky	316 + 3124	621	397	171

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv vybraných bank

4.4 Plnění produktů aliančních partnerů Českou poštou, s. p.

Tabulka 9 ukazuje celkový počet plánovaných bankovních produktů za rok 2016 na pobočkách České pošty, s. p. v Praze. Do splnění tohoto plánu je po Praze zahrnuto 1 602 zaměstnanců. V tabulce si lze také povšimnout, že některé produkty se rozpočítávají na počet kusů a u jiných záleží na jejich celkovém objemu.

Pro plnění není důležité jaké typy účtů a úvěrů se uzavírají. Proto do běžných účtů jsou započítány jak Era osobní účet, Era první konto či Era online účet a další podobné účty, které jsou popsány v kapitole č. 4.2.2.1. Stejně pravidlo platí i pro podnikatelské účty, kdy se započítávají i jak Účet k podnikání či Účet pro neziskovky. Do spotřebitelských účtů jsou zahrnuty jak bezúčelové úvěry, tak i účelové, ale i konsolidované úvěry. Kontokorentní a kreditní úvěry zastupují jen tyto dva typy krátkodobých úvěrů a pro hypotéky a podnikatelské úvěry na investice jsou také odlišné plány.

Tabulka 9: Plány aliančních partnerů pro pobočky České pošty, s.p. pro Prahu v roce 2016

Produkt	Množství
Běžné účty	6 159 ks
Podnikatelské účty	365 ks
Kontokorentní a kreditní úvěry	2 807 ks
Spotřebitelské úvěry	za 168 810 000 Kč v objemu
Hypotéky	za 50 000 000 Kč v objemu
Investice	za 1 000 000 000 Kč v objemu

Zdroj: interní materiál ČP, s. p.

Počty produktů aliančních partnerů jsou rozděleny do poboček jednotlivých pošt, kdy celkový počet produktů na danou poštu je rozpočítán na základě počtu zaměstnanců na pobočce zapojených do jejich plnění. Ve většině případů do těchto zaměstnanců, kteří musí plnit produkty aliančních partnerů, se započítávají všichni přepážkoví pracovníci. Do plánu plnění ale nejsou započítáváni pracovníci vnitřních služeb, u kterých je jejich primární činností třídění doručené pošty a pošty k odeslání, pokladníci a dále hlavní a směnoví vedoucí. Zároveň plány aliančních partnerů musí plnit i doručovatelé pošt, u kterých je počet povinných produktů rozdělen odlišně podle jiných plánů. Následující část se tak zaměřuje pouze na oblast Prahy a pouze na pobočkovou síť. Z důvodu interních informací skutečné názvy poboček nejsou v této práci zveřejněny.

V následujících tabulkách (Tabulky 10, 11 a 12) jsou uvedeny příklady rozpočítání plánů aliančních partnerů, kolik by měly pobočky splnit v roce 2016. V první tabulce 10 jsou uvedeny pražské pobočky, které mají více jak 8 přepážek. Jedná se zároveň o takové pobočky, které mají navíc i takzvanou specializovanou bankovní přepážku, která se přímo specializuje na operace s bankovními produkty. Tyto pošty tak navíc musí splnit i plány pro hypoteční úvěry a investice do cenných papírů.

Tabulka 10: Plány aliančních partnerů pro pražské pobočky se specializovanou bankovní přepážkou České pošty, s.p. pro rok 2016

Název pošty	Počet zaměstnanců	Běžné účty (v ks)	Účty pro podnikatele (v ks)	Spotřebitelské úvěry (v objemu)	Kontokorentní a kreditní úvěry (v ks)	Hypotéky (v objemu)	Investice (v objemu)
Pošta 1	77	240	18	11 612 000	151	2 000 000	2 520 000
Pošta 2	34	171	9	7 083 000	79	2 000 000	2 660 000
Pošta 3	35	175	9	7 189 000	80	2 000 000	5 000 000
Pošta 4	52	237	12	8 980 000	110	2 000 000	4 000 000
Pošta 5	35	175	9	7 189 000	80	2 000 000	7 000 000
Pošta 6	32	164	8	6 873 000	75	2 000 000	4 000 000
Pošta 7	32	164	8	6 873 000	75	2 000 000	4 000 000

Zdroj: interní materiál ČP, s. p.

Další tabulka (tabulka 11) se zaměřuje na středně velké pražské pobočky České pošty, s. p., kde jsou pro zákazníky běžně k dispozici 4 až 8 přepážek. S tím že jedna přepážka je přednostně určena pro problematiku s bankovními produkty, ale v případě potřeby se zde dají uskutečnit i základní poštovní služby. Z tabulky je zřejmé, že se na těchto poštách již nezaměřují na počet uzavřených hypotečních úvěrů a investic do cenných papírů i když i tyto produkty zde lze sjednat. Zároveň i jejich limity pro splnění jsou nižší na největších pražských pobočkách.

Tabulka 11: Plány aliančních partnerů pro pražské středně velké pobočky České pošty, s. p. pro rok 2016

Název pošty	Počet zaměstnanců	Běžné účty (v ks)	Podnikatelské účty (v ks)	Spotřebitelské úvěry (v objemu)	Kontokorentní a kreditní úvěry (v ks)
Pošta A	20	79	5	2 164 000	36
Pošta B	21	81	5	2 213 000	37
Pošta C	23	89	5	2 424 000	40
Pošta D	25	97	6	2 635 000	44
Pošta E	21	81	4	2 213 000	37
Pošta F	18	70	4	1 897 000	32
Pošta G	19	74	4	2 002 000	33
Pošta H	15	58	3	1 581 000	26

Zdroj: interní materiál ČP, s. p.

V tabulce 12 jsou rozpočítány plány pro nejmenší pobočky České pošty, s. p. v Praze. Na těchto pobočkách je k dispozici většinou jen 2 až 4 přepážky. Většinou se jedná o pobočky v nákupních centrech či v oblastech s menší hustotou obyvatel. Na tyto pobočky v průměru vychází nejméně plánovaných produktů.

Tabulka 12: Plány aliančních partnerů pro pražské malé pobočky České pošty, s. p. pro rok 2016

Název pošty	Počet zaměstnanců	Běžné účty (v ks)	Podnikatelské účty (v ks)	Spotřebitelské úvěry (v objemu)	Kontokorentní a kreditní úvěry (v ks)
Pošta I	8	31	2	843 000	14
Pošta II	5	20	1	527 000	9
Pošta III	6	24	1	632 000	11
Pošta IV	3	12	1	316 000	5
Pošta V	4	16	1	422 000	7
Pošta VI	6	24	1	632 000	11
Pošta VII	9	35	2	949 000	16
Pošta VIII	5	20	1	527 000	9

Zdroj: interní materiál ČP, s. p.

4.4.1 Realizace plánů

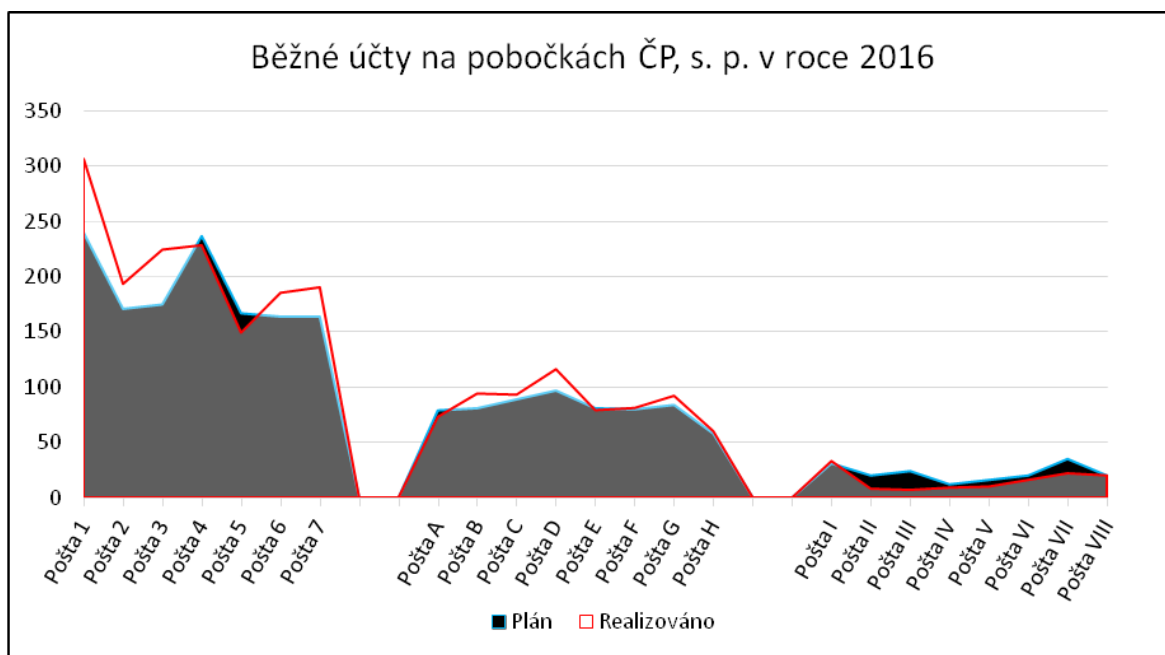
4.4.1.1 Běžné účty

Na následujícím grafu (Obrázek 1) lze vyzorovat kolik běžných účtů bylo skutečně zrealizováno oproti plánům v roce 2016. Na většině velkých poboček (kromě poboček Pošta 4 a Pošta 5) a na většině středně velkých poboček (kromě Pošta A a Pošta E) byly plánované počty založených běžných účtů přesáhnuty. Výjimkou jsou ovšem nejmenší pobočky, kde naopak plánované počty nebyly na většině poboček splněny. Splněné limity byly pouze na pobočkách Pošta I a Pošta VII.

V celkových součtech na uvedených vybraných pobočkách ovšem bylo celkem skutečně realizováno o něco více produktů, než bylo plánováno přibližně o 5 %. Dá se tedy předpokládat, že pražské pobočky České pošty, s. p. dokázaly v celkovém součtu založit dostatek běžných účtů, i když na tom měly největší podíl zejména velké a střední pobočky.

V příloze 2 jsou uvedeny kromě plánovaných produktů a skutečně realizovaných produktů i skutečně předložené návrhy. Ve většině případů (kromě pobočky Praha III) bylo předložených návrhů mnohem více než plánů. Rozdíl mezi předloženými a zrealizovanými produkty je dán tím, že bylo o vytvoření účtů požádáno, ovšem na účtech po určitou dobu neproběhla žádná transakce, a tak tyto účty byly opět zrušeny a do konečných zrealizovaných produktů se nepočítají.

Obrázek 1: Běžné účty na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.1.2 Podnikatelské účty

Na dalším grafu (Obrázek 2) jsou zobrazeny plánované a skutečně zrealizované podnikatelské účty na vybraných pražských pobočkách České pošty, s. p. za rok 2016. V porovnání s běžnými účty lze již na první pohled vidět, že plánované počty podnikatelských účtů nebyly na většině poboček splněny.

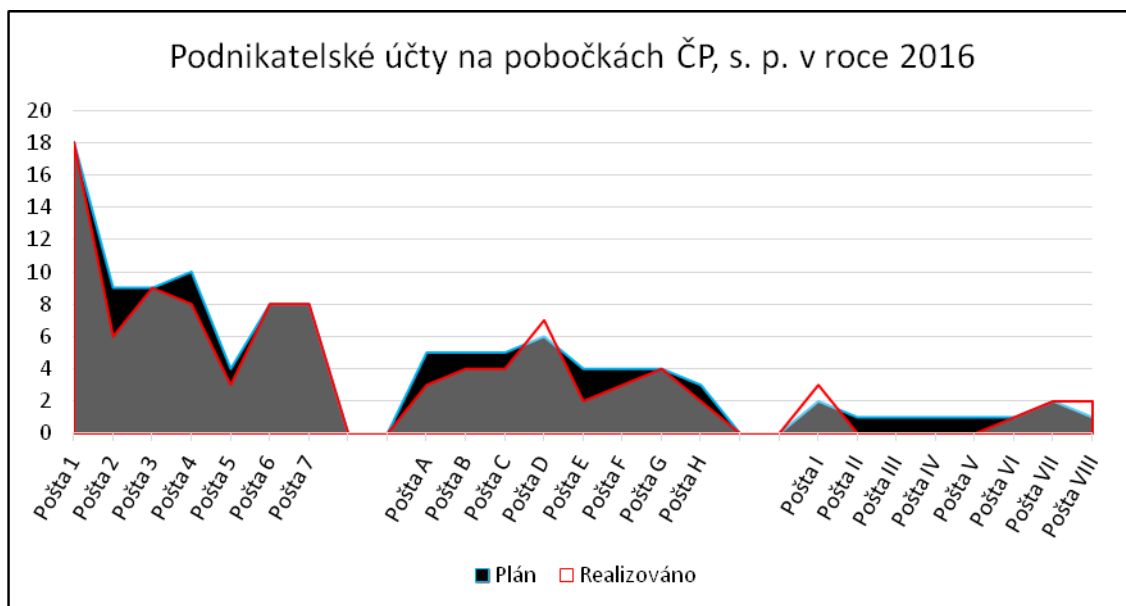
V případě největších poboček byly limity splněny na pobočkách Pošta 1, Pošta 3, Pošta 6 a Pošta 7. Ve všech těchto uvedených případech bylo skutečně založeno jen tolik produktů, kolik bylo naplánováno.

V případě středních poboček byly plány splněny pouze na pobočkách Pošta D a Pošta G. A jen na Poště D byl počet založených podnikatelských účtů větší o jeden kus než počet plánovaných.

Na většině malých poboček nebyly splněny ani plány pro podnikatelské účty stejně jako plány pro běžné účty. Navíc na nejmenších pobočkách byla podmínka splnění jen ve výši jednoho kusu na celou pobočku a i přesto se nepodařilo plán splnit. Plánované kusy byly tak splněny jen na Poště I, Poště VI, Poště VII a Poště VIII.

I v těchto případech bylo skutečně předloženo mnohem více návrhů na založení podnikatelských účtů, ale v konečném případě jich nebylo tolik v roce 2016 používáno (Příloha 3). Skutečně zrealizované podnikatelské účty byly tak oproti plánovaným počtům splněny na přibližně 85 %.

Obrázek 2: Podnikatelské účty na pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.1.3 Kontokorentní a kreditní úvěry

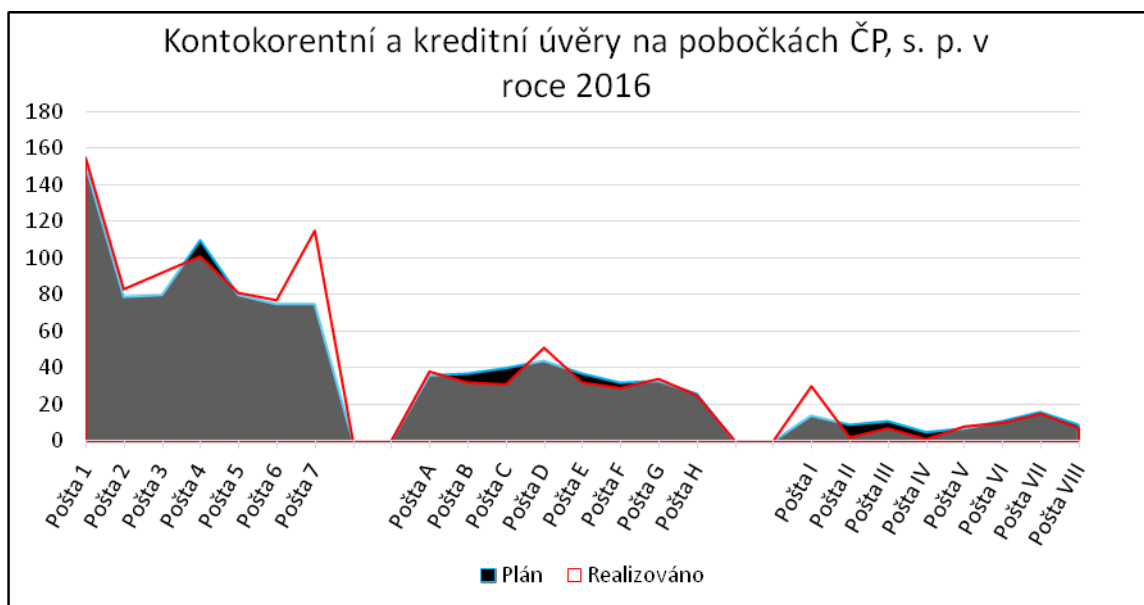
Na dalším grafu (Obrázek 3) jsou znázorněny plány a realizované kontokorentní a kreditní úvěry na vybraných pobočkách České pošty, s. p. v Praze v roce 2016. Tyto typy úvěrů jsou rozpočítány na počet uzavřených a zrealizovaných smluv.

V případě největších pražských poboček lze z grafu vyzorovat, že pouze pobočka Pošta 4 nedokázala splnit plánovaný počet kontokorentních a kreditních úvěrů. V ostatních případech byl počet přesažen pouze mírně přibližně o 1 až 10 kusů, kromě pobočky Pošta 7, která plánovaný limit splnila o 40 zrealizovaných smluv.

Ze středně velkých vybraných poboček plán splnili pobočky Pošta A, Pošta D a Pošta G. A i v tomto případě byly plány přesaženy pouze o 1 až 6 kusů. Ovšem i na pobočkách s nedosaženým plánem chybělo 1 až 9 položek.

U malých pražských poboček plán naplnili pouze pobočka Pošta I a Pošta V. A tak i v případě kreditních a kontokorentních úvěrů lze vyzorovat, že nejmenší pobočky nedokážou zadané plány ve většině případů splnit.

Obrázek 3: Kontokorentní a kreditní úvěry na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.1.4 Spotřebitelské úvěry

Na nadcházejícím grafu (Obrázek 4) jsou zobrazeny spotřebitelské úvěry, včetně konsolidovaných spotřebitelských úvěrů na vybraných pobočkách České pošty, s. p. v Praze. Spotřebitelské úvěry nejsou počítány na počet uzavřených smluv, ale podle výše poskytnutého objemu.

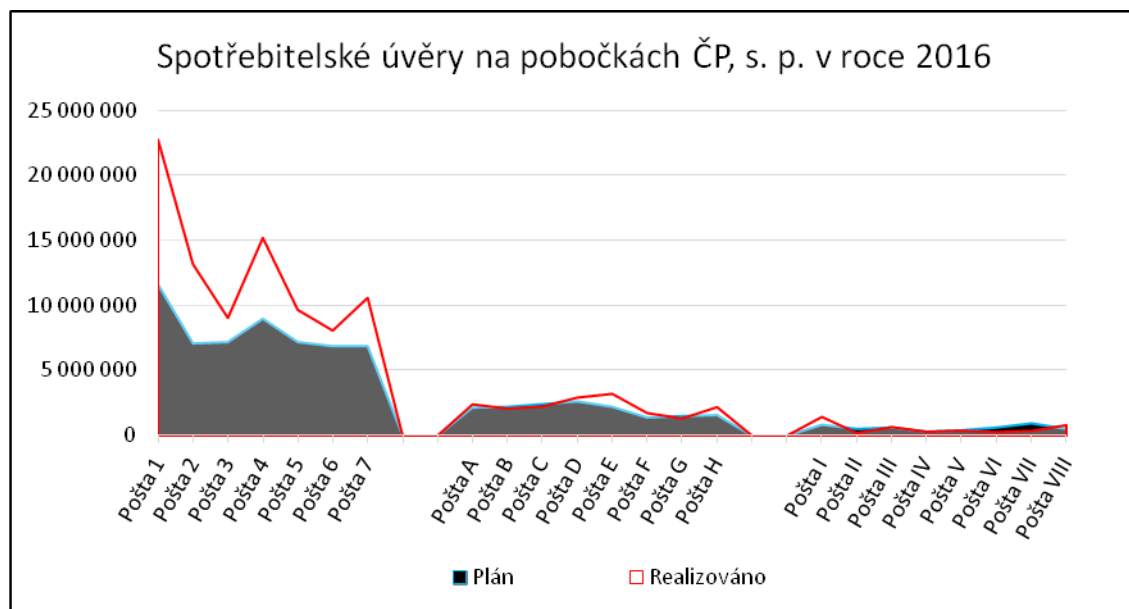
V případě největších pražských poboček lze vyzorovat, že poskytnutý objem spotřebitelských úvěrů je převyšeno přibližně o 50 % oproti plánům. Na žádné z vybraných poboček, tak nedošlo k nenaplnění plánovaných cílů.

V případě středních poboček, nebylo plánovaného objemu dosaženo na pobočkách Pošta B, Pošta C a Pošta G. V ostatních případech byl sice plán dodržen, ale tyto plány nebyly přesázeny v takovém rozsahu jako v případě největších poboček.

V nejmenších pražských pobočkách lze vyzorovat podobný stav jako v případě podnikatelských a běžných účtů. Plán byl splněn pouze na pobočkách Pošta I, Pošta III a Pošta VIII. V některých případech nebyl plán splněn jen o několik málo tisíc jako

v případě pobočky Pošta IV či Pošta V, v jiných jako v případě poboček Pošta II či Pošta VI ke splnění limitu chyběly statisíce z plánovaného objemu.

Obrázek 4: Spotřebitelské úvěry na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

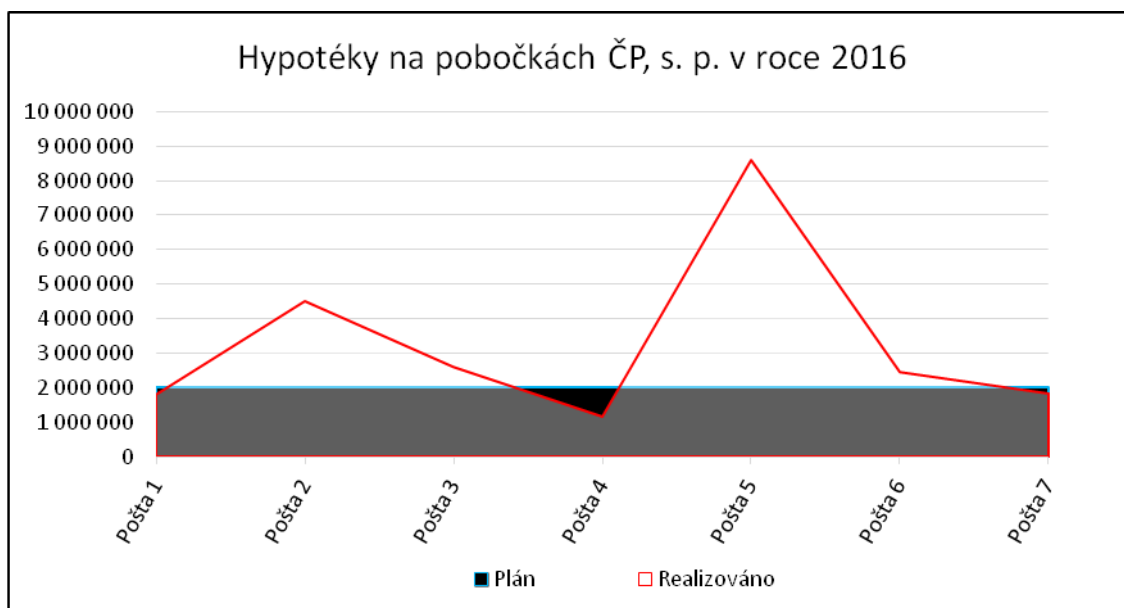
Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.1.5 Hypotéky

Na následujícím grafu (Obrázek 5) jsou zobrazeny plánované a zrealizované hypotéky na vybraných pražských pobočkách České pošty, s. p. v roce 2016. Hypotéky jsou povinny plnit pouze pobočky se specializovanou bankovní přepážkou. Ke konci roku 2015 bylo celkem 579 specializovaných přepážek po celé České republice (údaje ke konci roku 2016 nebyly zatím známy).

Stejně jako spotřebitelské úvěry i hypotéky mají plány na celkový objem. Z grafu lze vyzorovat, že pobočka Pošta 1, Pošta 4 a Pošta 7 plánovaný limit 2 000 000 Kč nedokázaly splnit. Naopak pobočka Pošta 2 limit splnila jednou tolik a Pošta 5 přesáhla plánovaný cíl o více jak 6,5 milionů. V případě poboček Pošta 3 a Pošta byly limity překročeny přibližně o 500 tisíc.

Obrázek 5: Hypotéky na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

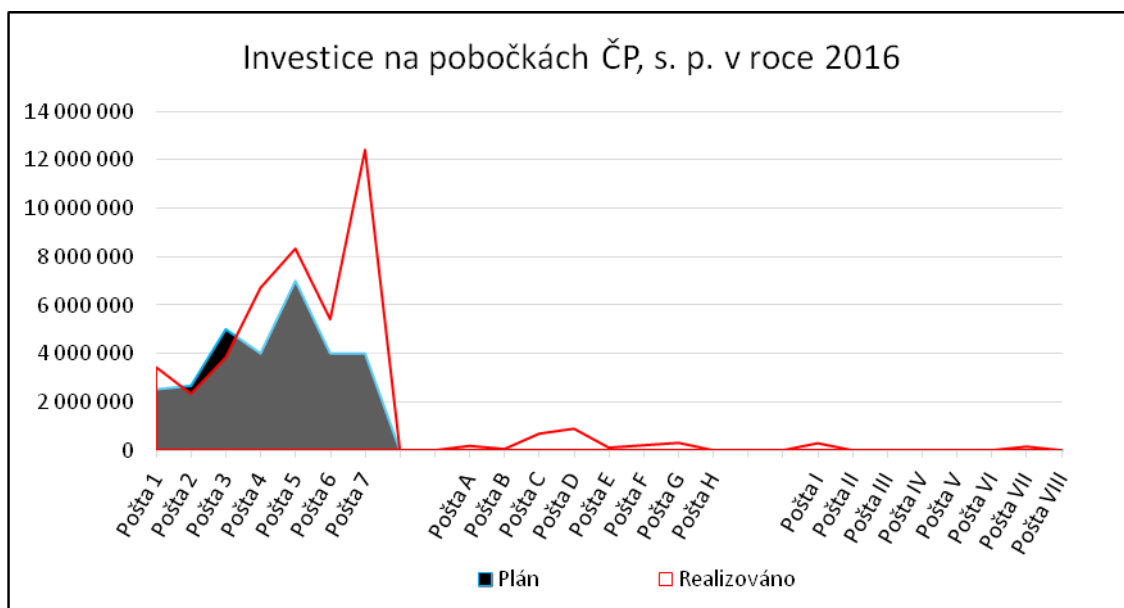
Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.1.6 Investice

Následující graf (Obrázek 6) představuje plány a realizace investic do cenných papírů. Tento graf tak ukazuje, že pobočky nabízí produkty investičního bankovníctví. Stejně jako hypotéky přednastavené plány mají pouze velké pobočky se specializovanou bankovní přepážkou. Totožně jako spotřebitelské a hypoteční úvěry, i investice jsou plánovány na výši objemu. Z grafu tak lze pozorovat, že klienti v současné době se mají o investování do cenných papírů.

Graf ukazuje, že investice jsou jedinou oblastí pražských poboček České pošty, s. p., kterou dokážou realizovat i další pobočky, které nemají specializovanou bankovní přepážku. Zároveň i většina povinně nabízejících poboček, zadaný limit dokáže přesáhnout. Například Pošta 7 s limitem 4 miliony korun dokázala v roce 2016 zvládnout investice o objemu přes 12 milionů korun. Z vybraných poboček zadaný limit nesplnila pouze pobočka Pošta 3, která sice měla druhý nejvyšší požadavek na splnění ve výši 5 milionů korun objemu, měla zrealizované investice jen ve výši přes 3,8 milionů korun.

Obrázek 6: Investice na vybraných pobočkách ČP, s. p. v roce 2016

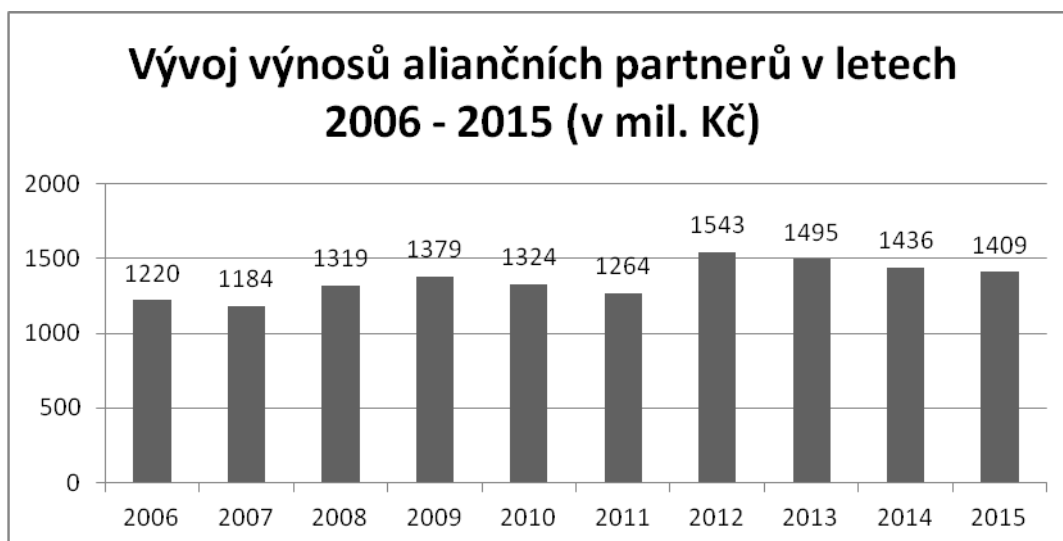

Zdroj: vlastní zpracování na základě interního materiálu ČP, s. p.

4.4.2 Výnosy aliančních partnerů České pošty, s. p.

Na následujícím obrázku (Obrázek 7) lze vypořadovat vývoj výnosů aliančních partnerů České pošty, s. p. mezi lety 2006 a 2015. Novější údaje zatím nebyly známy. V roce 2006 výnosy byly 1 220 mil. Kč. V dalším roce tyto výnosy poklesly na 1 184 mil. Kč. V následujících třech letech výnosy přesahovaly částku 1 300 mil. Kč. V roce 2011 opět výnosy poklesly na úroveň 1 264 mil. Kč. Prozatím nejvyšší výnosy aliančních partnerů byly v roce 2012 ve výši 1 543 mil. Kč. Od roku 2013 ovšem výnosy každý rok klesají, kdy v roce 2015 dosahovaly jen 1 402 mil. Kč. Výnosy z prodejů produktů aliančních partnerů tak tvoří přibližně 6-8 % z celkových výnosů České pošty, s. p. v posledních 11 letech. Celkové výnosy jsou uvedené v příloze 1.

Obrázek 7: Vývoj výnosů aliančních partnerů České pošty, s. p.

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

4.4.3 Bonusy pracovníků za produkty aliančních partnerů

Přepážkoví pracovníci mají mzdu složenou ze dvou složek. První je základní tarifní hrubá měsíční mzda, která je pevně stanovená v pracovní smlouvě a její výše se pohybuje v rozmezí od 13 tisíc do 20 tisíc Kč, podle kompetencí zaměstnance. Další část mzdy je takzvaná hrubá měsíční výkonová mzda, která se odvíjí právě od plnění činností za určitý měsíc. Do této části se tak započítávají právě i bonusy za plnění bankovních produktů aliančních partnerů.

V následující tabulce (Tabulka 13) jsou uvedeny bonusy pracovníků za sjednané produkty aliančních partnerů ke konci roku 2016. Bonusy se rozdělují mezi takzvaného Tipaře, tedy pracovníka bez speciální atestace na uzavírání bankovních produktů a pracovníka specializované přepážky s atestací. Bonusy jsou rozděleny v takovém poměru, že Tipař získá 60 % z celkového bonusu na uzavření produktu aliančního partnera. Hodnota je uvedena ve sloupci Bonus pro Tipaře. Zbylou částku získá pracovník specializované přepážky s atestací. V případě, že je Tipař pracovníkem se speciální atestací získává celý bonus za uzavření produktu aliančního partnera, který je uveden ve sloupci bonus pro pracovníka.

Za klasický osobní účet pracovník získá 400 Kč. Bonus za spotřebitelský úvěr se pohybuje v rozmezí od 350 do 1 050 Kč v závislosti na výši objemu uzavřeného úvěru. Za každou uzavřenou smlouvu na kreditní účet či kontokorent pracovník získá bonus ve výši

150 Kč. Za založenou vkladní knížku přísluší pracovníkovi odměna ve výši 100 Kč. Stejnou částku získá pracovník za žádost o hypotéku. V případě schválené hypotéky pracovník získá bonus ve výši 1 200 Kč. Bonusy za investiční úvěry se pohybují v rozmezí od 200 do 1 600 Kč, také v závislosti na velikosti úvěru podobně jako u spotřebitelského úvěru. Různě jsou ohodnoceny i bonusy za uzavření rozdílných druhů pojištění. Odměny za životní pojištění se pohybují mezi 210 a 2 500 Kč. Za neživotní pojištění pracovník může získat od 120 do 720 Kč. Nejnižší odměnu získá pracovník za uzavření pojištění vozidel, kdy se hodnoty pohybují mezi 80 až 200 Kč.

Tabulka 13: Bonusy pracovníků za produkty aliančních partnerů

Produkt	Počet/objem	Bonus pro pracovníka	Bonus pro Tipaře
Osobní účet	1 ks	400 Kč	240 Kč
Spotřebitelský úvěr	50 000 – 150 000 Kč	350 – 1 050 Kč	210 – 630 Kč
Kreditní úvěr, Kontokorent	1 ks	150 Kč	90 Kč
Vkladní knížka	1 ks	100 Kč	60 Kč
Hypotéka	1 ks	100 Kč (1 200 Kč)	60 Kč (720 Kč)
Investiční úvěr	30 000 – 240 000 Kč	200 – 1 600 Kč	120 – 960 Kč
Penzijní spoření	1 ks	500 Kč	300 Kč
Stavební spoření	100 000 – 200 000 Kč	200 – 400 Kč	120 – 240 Kč
Životní pojištění	6 000 – 12 000 Kč	210 – 2 500 Kč	120 Kč -1 500 Kč
Neživotní pojištění	2 000 – 4000 Kč	120 – 720 Kč	70 – 430 Kč
Pojištění vozidel	2 000 – 5000 Kč	80 – 200 Kč	50 – 120 Kč

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

5 Vyhodnocení a doporučení

V porovnání bankovních produktů vyplývá, že produkty nabízené na pobočkách České pošty, s. p., které spadají pod Poštovní spořitelnu, mají ve většině případů menší poplatky a přijatelnější úrokové sazby pro zákazníky v případě úvěrových produktů. Ve většině případů mají dokonce výhodnější či alespoň stejné podmínky i v porovnání se svojí mateřskou bankou Československou obchodní bankou, a. s.

V dnešních konkurenčních podmínkách, kdy se úrokové sazby ve všech vyspělých státech blíží technické nule, výše úroků je také méně významnou položkou v případě debetních a spořicíh účtů. Zákazník se pro volbu banky bude rozhodovat nejen na základě výše úrokových sazeb, ale zaměří se na výši a množství poplatků, jak už za jejich správu, či za hotovostní a bezhotovostní platební operace s těmito účty. V těchto případech banky nabízejí snížení základních poplatků zejména aktivním klientům. Při určitém měsíčním obratu na účtu, většina bank nabízí vedení účtu či výběry jak z vlastního, tak i z cizího bankomatu zdarma.

Zejména pro podnikatelské subjekty může být nabídka běžných účtů pro podnikatele u České pošty, s. p. respektive Poštovní spořitelny nejpřijatelnější, jak z pohledu nejnižších poplatků mezi zkoumanou konkurencí, tak i počtem obchodních míst, které díky množství poboček České pošty, s. p. nemůže jiná banka konkurovat. A tak v případě podnikatelů mající sídla na vesnicích či v menších městech může být volba pro Poštovní spořitelnu dobrou pomocí k podnikání. Na druhou stranu v současném technologickém světě, kdy k většině bankovních operací postačí internetové bankovníctví, počet poboček není rozhodující podmínkou.

V případě úvěrů jsou rozdíly mezi jednotlivými bankami mnohem viditelnější. Nejenom že je větší rozmezí úrokových sazeb napříč českým bankovním trhem, ale banky se zároveň předhánějí v různých akcích, jak nalákat a udržet si klienta. Příkladem může být odpuštění několika splátek při včasném a řádném splácení.

Zaměřením se na vývoj výnosů České pošty s. p. z produktů aliančních partnerů lze vypozařovat od roku 2012 klesající tendenci. Tento trend se může prisuzovat několika faktorům. Jedním z nich můžou být právě zmíněné nízké úrokové sazby u depozitních produktů a následnému přechodu klientů od klasických bankovních produktů k rizikovějšímu investičnímu bankovníctví. Případně se může jednat o nedostatečnou motivaci zaměstnanců České pošty, s. p. tyto produkty nabízet.

Z hlediska nabízení produktů zaměstnanci České pošty, s. p., kdy za každou uzavřenou smlouvu získají určitou finanční odměnu do jejich výkonové složky mzdy. Ovšem výše finanční odměny je rozdílná pro zaměstnance bez speciální bankovní licence a pro zaměstnance se speciální licencí. Přesněji zaměstnanec se speciální licencí dostane pokaždé minimálně 40 % z odměny za každý uzavřený produkt na jeho pobočce, protože přes něj musí jít každá žádost o konkrétní bankovní produkt. Případně že si zájemce obstará sám, případně mu celá výše odměny. Zaměstnanec bez licence obdrží pouze 60 % odměny za uzavřený bankovní produkt.

Z analyzovaných tabulek, lze vyzorovat, že zejména na velkých pobočkách pošty se tyto produkty ve většině případů daří splnit v rámci stanovených plánů a dokonce tyto plány většinou přesáhnout. Středně velké pobočky, většinou plány plní do jejich stanovené výše. Nejmenší pobočky, i když mají nejmenší poměr plánů ze všech poboček ani tak nedokážou plány naplnit. Pro všechny pobočky jsou výjimkou podnikatelské účty, kde se ve většině případů nedokážou vyměřené plány naplnit. Zajímavou položkou v rámci plánů České pošty, s. p. jsou investice do cenných papírů. Tyto plány mají pevně dané pouze velké pobočky se speciální bankovní přepážkou, ale investice se zakládají i na jiných pobočkách. I v tomto případě platí současný trend, že zákazníci v poslední době preferují produkty z investičního bankovníctví.

V případě interních podmínek jsou pracovníci poštovních přepážek motivováni finančním bonusem za každý uzavřený a schválený bankovní produkt pro Poštovní spořitelnu. Z určitého pohledu se finanční bonus může zdát nevýhodný pro zaměstnance, kteří nemají speciální bankovní licenci pro uzavírání smluv o bankovních produktech a nezískají tak celkovou výši finančního bonusu. Na druhou stranu vybraní pracovníci s touto licencí musí zvládat jak náležitosti spojené s těmito bankovními produkty, tak i náležitosti běžných poštovních služeb. Tedy pokud není na pobočce zákazník, který potřebuje vyřešit problém s bankovním produktem, zaměstnanec obsluhuje i ostatní zákazníky, kteří vyřizují náležitosti spojené s klasickými poštovními službami. Zároveň výše základní mzdy se neliší u zaměstnanců s bankovní licencí a u zaměstnanců bez této licence. Zaměstnanec s bankovní licencí musí tedy ovládat mnohem více úkonů za stejnou základní mzdu. U těchto zaměstnanců se tak předpokládá mnohem vyšší motivace pro uzavírání smluv o bankovních produktech.

V porovnání s ostatními velkými bankami Poštovní spořitelna nabízí ve většině případů výhodnější či alespoň stejné podmínky u vkladových účtů pro spotřebitele i pro podnikatele. Stejně to platí i pro nabízený kontokorentní úvěr. Z tohoto hlediska nemusí Poštovní spořitelna ani Česká pošta nějak významně reagovat. Ve srovnání kreditních úvěrů již existuje výhodnější produkt, který je u Československé obchodní banky. V tomto případě by Poštovní spořitelna mohla zareagovat a zlevnit tak měsíční poplatek za vedení účtu. Na základě srovnání spotřebitelských úvěrů by také Poštovní spořitelna měla zareagovat, pokud chce navýšit počet zákazníků tohoto produktu. Například odpuštěním několika splátek jako to v současnosti provádí konkurence. I v případě hypotečních úvěrů Poštovní spořitelna by banka mohla snížit úrokové sazby, alespoň pro fixaci na 10 let. Případně se začít více orientovat na investiční bankovníctví, které jak z práce vyplývá je nejspíše na vzestupu.

Doporučení z hlediska interních podmínek České pošty, s. p. je takové, že by se společnosti v případě nízkého počtu uzavíraných smluv na bankovní produkty za určité období mohla zaměřit na další motivaci svých zaměstnanců, i když finanční odměny za uzavírání těchto produktů jsou základem a jejich zvýšení může být prvotním impulsem pro větší motivaci. Dalším příkladem motivování zaměstnanců mohou být účasti na soutěžích, kdy zaměstnanci s nejvyšším počtem uzavřených smluv na bankovní produkty za určité období získají nějakou odměnu navíc například zájezd či další finanční odměnu. Zároveň by tyto soutěže měla rozdělit pro zaměstnance s bankovní licencí a bez ní, aby tak byli motivováni všichni. Případně navázat spolupráci s dalšími společnostmi a nabízet svým zaměstnancům jako odměnu možnost slev na nákupy u těchto společností.

6 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza bankovních produktů nabízených prostřednictvím České pošty, s. p. I když Česká pošta, s. p. nevlastní bankovní licenci, má řadu smluv se svými aliančními partnery jako jsou Československá obchodní banka, a. s., Českomoravská stavební spořitelna, a. s., Raiffeisen stavební spořitelna, a. s. a další.

Česká pošta, s. p. v současnosti není jen synonymem pro odesílání a přijímání pošty, ale mnohem komplexnější firmou. I když poskytování poštovních služeb je stále pro podnik prioritou činností i díky držení poštovní licence, kterou získala od Českého telekomunikačního úřadu do konce roku 2017, zákazníci na pobočkách mohou vyřídit mnohem více. Ať už se jedná o doplňkový prodej k základním poštovním službám jako je prodej obálek či krabic, sloužících k odeslání pošt či nabízení rychlejšího doručení poštovních zásilek. I když zákazníci očekávají, že na pobočkách České pošty, s. p. si obstarají tyto základní služby, mohou zde vyřídit mnohem více. Příkladem tak je nabídka bankovních produktů od Poštovní spořitelny či různá pojištění, které je zprostředkováno pro Českou pojišťovnu.

V teoretické části práce byl nejprve definován celý finanční systém. Finanční systém je velmi obsáhlým segmentem jednotlivých ekonomik po celém světě. Finanční systém je nadále členěn na další segmenty, které jsou v práci popsány, zejména zaměřen na trh finančních zprostředkovatelů se zacílením na bankovní trh. Další část teoretické části práce popisuje bankovní systém a druhy bank. Následně je trh specifikován na oblast České republiky včetně významných historických milníků až z dob Rakouska-Uherska, kdy jsou známy počátky samotného bankovního odvětví.

Následující část teoretické části práce byla zaměřena na bankovní produkty. Byly tak popsány nejčastější bankovní produkty nabízené komerčními bankami, ať už se jednalo o úvěrové či vkladové produkty nebo jen o pojmy spojené se zprostředkováním platebního styku.

Vlastní práce tak navazuje na tuto oblast, kdy byly popsány bankovní produkty nabízené právě prostřednictvím České pošty, s. p. Jak již bylo řečeno samotná Česká pošta, s. p. nevlastní bankovní licenci, ale spolupracuje s mnoha aliančními partnery jak z oblasti klasických bankovních produktů, ale i z dalších oblastí jako je stavební spoření či životní a neživotní pojištění. Nejvýznamnějším aliančním partnerem České pošty, s. p. tak je Československá obchodní banka, která své bankovní produkty nabízí na pobočkách pošt

pod svými obchodními značkami Poštovní spořitelna a Era. V práci jsou tak popsány, na které bankovní produkty zákazníci mohou prostřednictvím České pošty, s. p. uzavřít smlouvu.

V další části byly porovnávány nejběžněji poskytované bankovní produkty s produkty nejbližší konkurence. Bylo tak zjištěno, že v případě běžných účtů jak pro spotřebitele, tak pro podnikatele a kontokorentních úvěrů jsou na pobočkách České pošty, s. p. nabízeny nejvýhodnější produkty v rámci zkoumané konkurence. V případě ostatních úvěrových produktů, jako jsou zejména spotřebitelské a hypoteční úvěry bylo doporučeno snížení úrokových sazeb, pokud chce přilákat další uživatele těchto bankovních produktů, případně se začít orientovat na nabízení produktů z oblasti investičního bankovníctví.

Nadcházející část vlastní práce se věnovala plněním bankovních produktů na vybraných pobočkách České pošty, s. p. na základě stanoveného plánu. Bylo zjištěno, že tyto plány se rozdělují mezi jednotlivé pobočky podle počtu zaměstnanců, kteří tyto produkty musí plnit. Zároveň některé pobočky mají specializovanou bankovní přepážku a tak musí oproti ostatním pobočkám plnit plány i pro hypoteční úvěry a investice do cenných papírů. Z těchto plánů tak bylo zjištěno, že velké pobočky dokážou stanovené cíle splnit i je přesáhnout zatímco malé pobočky většinou cíle splnit nedokážou. Výjimkou jsou podnikatelské běžné účty, kdy se jejich plány nesplnily na většině zkoumaných poboček. Naopak investice do cenných papírů vznikaly i na pobočkách, které tyto produkty plnit nemusely.

Z následující části vlastní práce, která byla zaměřena na výnosy České pošty, s. p. z nabízených produktů svých aliančních partnerů vyplynulo, že společnosti nezískává až tak vysoké výnosy v porovnání s celkovými svými výnosy. Na celkové výnosy mají bankovní produkty vliv jen přibližně ze 7 %. I tak se to může považovat za důležité příjmy, protože zájem o klasické poštovní služby rok od roku klesá. Důvodem poklesu poštovních služeb je, že lidé stále častěji přecházejí z klasické papírové komunikace jako je posílání pohledů a dopisů na dostupnou elektronickou komunikaci prostřednictvím sociálních sítí či své záležitosti vyřizují přes email. Stejně tak i samotné výnosy z produktů aliančních partnerů od roku 2012 klesaly.

V případě interních podmínek České pošty, s. p. bylo zjištěno, že zaměstnanci za nabízení bankovních produktů získávají finanční odměnu. Výše odměny se odvíjí od druhu bankovního produktu. Bylo tak doporučeno, že v případě nedostatečného plnění plánů

v rámci celé České pošty, s. p. by zaměstnanci mohli být motivováni dalším druhem odměn například ve formě zájezdu v případě nejvyššího počtu založených bankovních produktů či možnosti slev u dalších společností.

Bankovní produkty nabízené Českou poštou, s. p. jsou tak pro zákazníci zajímavou možností pokud potřebují některé využít a neočekává se, že by se nabízení produktů aliančních partnerů stalo primární činností této společnosti.

7 Seznam použitých zdrojů

APPANNAIAH, H. R., P. N. REDDY a N. Mukund SHARMA. *Financial markets and services*. Rev. ed. Mumbai [India]: Himalaya Pub. House, 2010. ISBN 9789350243879.

BRUNNER, Allan D. *Germany's three-pillar banking system: cross-country perspectives in Europe*. Washington, DC: International Monetary Fund, 2004. Occasional paper (International Monetary Fund), no. 233. ISBN 15-890-6348-1.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-720-1515-X.

JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?*. Praha: Grada, 2011. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-3670-9.

JUROŠKOVÁ, Lenka. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Auditorium, 2012. Studie (Auditorium). ISBN 978-80-87284-26-1.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a komerční obchody*. Kravaře: Marreal servis, 2010. ISBN 978-80-254-6779-4.

MÁČE, Miroslav. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-802-4717-258.

MANDEL, Martin a Jaroslava DURČÁKOVÁ. *Mezinárodní finance a devizový trh*. Praha: Management Press, 2016. ISBN 978-80-7261-287-1.

MEJSTRÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2870-7.

POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-717-9462-7.

POLOUČEK, Stanislav. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-152-9.

PTATSCHEKOVÁ, Jitka a Jaroslava DITTRICHOVÁ. *Dvacet let české koruny: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4681-4.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1180-1.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK a Petr DVOŘÁK. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualizované vydání - dotisk. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-279-6.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3441-5.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Efektivní financování rozvoje podnikání*. Praha: Grada, 2012. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-1835-4.

RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management*. Praha: Grada, 2012. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.

SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4832-0.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava. *Bankovníctví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. ISBN 978-80-7408-029-6.

VYBÍHAL, Václav a kol. *Slabikář finanční gramotnosti*. 2. aktualizované vydání. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-9043-96-1-0.

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

Zákon č. 6/1993 Sb., České národní rady o České národní bance

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách)

Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru

Internetové zdroje:

O pojištění vkladů a jeho historii. *Garanční systém finančního trhu* [online]. 2016a [cit. 2017-01-31]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-pojisteni-vkladu/#text>

Co je pojištěno? *Garanční systém finančního trhu* [online]. 2016b [cit. 2017-01-31]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/co-je-pojisteno/#text>

Česká pojišťovna. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/pojisteni>

Česká spořitelna [online]. ©2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance-d00013163>

ČSOB [online]. ©2017 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/>

Doplňkové penzijní spoření. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/doplnekove-penzijni-sporeni>

Home Credit. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/home-credit>

KB [online]. Komerční banka [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/>

O ČMSS. *Českomoravská stavební spořitelna* [online]. ©2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.cmss.cz/o-nas/o-cmss>

Poštovní spořitelna [online]. ©2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.postovnisporitelna.cz/>

Právní předpisy v ČR. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/vestniky-pravni-predpisy/pravni-predpisy-cr>

Raiffeisen stavební spořitelna. *Raiffeisen stavební spořitelna* [online]. ©2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.rsts.cz/raiffeisen-stavebni-sporitelna/>

Sazka. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/sazka>

UniCredit Bank [online]. ©2016 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz>

Výroční zpráva 2015. *Česká pošta, s. p.* [online]. 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: https://www.ceskaposta.cz/documents/10180/3748054/Ceska_posta_VZ-2015.pdf/b4e3c6d7-c6b1-41c3-a38d-bd6c06f57d68

Výroční zpráva 2015. *ČSOB* [online]. 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/vz-csob-2015.pdf>

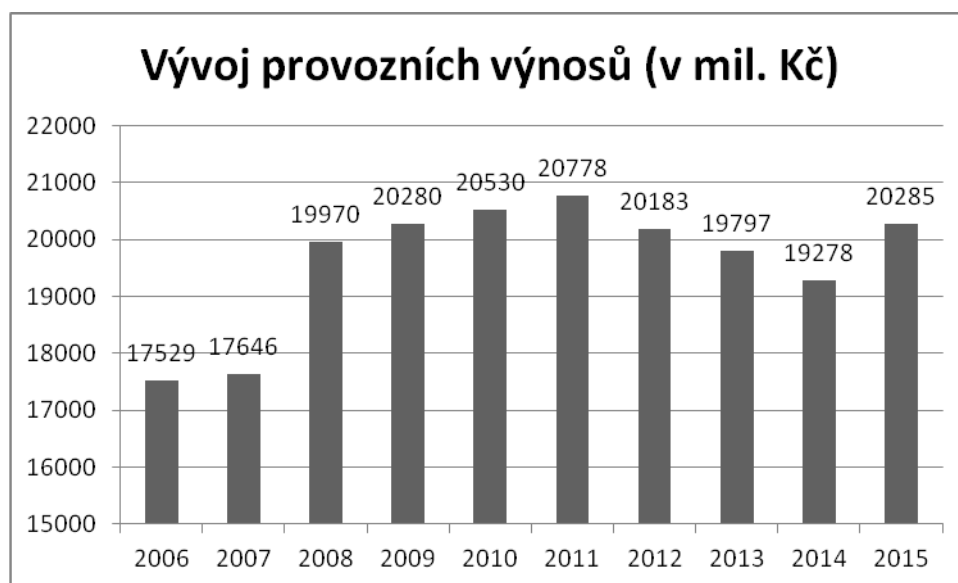
Základní služby. *Český telekomunikační úřad* [online]. ©2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.ctu.cz/zakladni-sluzby>

Základní ukazatele o sektorech finančního trhu. *Česká národní banka* [online]. c2003-2017 [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/

Zdravotní pojištění cizinců u Pojišťovny VZP, a.s. *Česká pošta* [online]. ©2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/zdravotni-pojisteni-cizincu>

8 Přílohy

Příloha 1: Vývoj celkových provozních výnosů České pošty

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv České pošty, s. p.

Příloha 2: Tabulka běžných účtů na vybraných pobočkách

Běžné účty v roce 2016				
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně předloženo	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	240	433	306	127,5%
Pošta 2	171	280	193	112,9%
Pošta 3	175	293	224	128,0%
Pošta 4	237	339	228	96,2%
Pošta 5	167	166	149	89,2%
Pošta 6	164	220	185	112,8%
Pošta 7	164	293	190	115,9%
Pošta A	79	87	73	92,4%
Pošta B	81	142	94	116,0%
Pošta C	89	141	93	104,5%
Pošta D	97	198	116	119,6%
Pošta E	81	113	79	97,5%
Pošta F	80	128	81	101,3%
Pošta G	84	132	92	109,5%
Pošta H	58	93	60	103,4%
Pošta I	31	49	33	106,5%
Pošta II	20	24	8	40,0%
Pošta III	24	16	7	29,2%
Pošta IV	12	17	9	75,0%
Pošta V	16	24	10	62,5%
Pošta VI	20	26	16	80,0%
Pošta VII	35	41	22	62,9%
Pošta VIII	20	36	20	100,0%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

Příloha 3: Tabulka podnikatelských účtů na vybraných pobočkách

Podnikatelské účty v roce 2016				
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně předloženo	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	18	28	18	100,0%
Pošta 2	9	14	6	66,7%
Pošta 3	9	12	9	100,0%
Pošta 4	10	12	8	80,0%
Pošta 5	4	8	3	75,0%
Pošta 6	8	14	8	100,0%
Pošta 7	8	20	8	100,0%
Pošta A	5	4	3	60,0%
Pošta B	5	6	4	80,0%
Pošta C	5	5	4	80,0%
Pošta D	6	14	7	116,7%
Pošta E	4	2	2	50,0%
Pošta F	4	4	3	75,0%
Pošta G	4	6	4	100,0%
Pošta H	3	4	2	66,7%
Pošta I	2	2	3	150,0%
Pošta II	1	1	0	0,0%
Pošta III	1	0	0	0,0%
Pošta IV	1	0	0	0,0%
Pošta V	1	0	0	0,0%
Pošta VI	1	1	1	100,0%
Pošta VII	2	3	2	100,0%
Pošta VIII	1	2	2	200,0%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

Příloha 4: Tabulka kontokorentních a kreditních úvěrů na vybraných pobočkách

Kontokorentní a kreditní úvěry v roce 2016				
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně předloženo	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	151	180	155	102,6%
Pošta 2	79	158	83	105,1%
Pošta 3	80	120	92	115,0%
Pošta 4	110	134	101	91,8%
Pošta 5	80	117	81	101,3%
Pošta 6	75	97	77	102,7%
Pošta 7	75	167	115	153,3%
Pošta A	36	52	38	105,6%
Pošta B	37	44	32	86,5%
Pošta C	40	47	31	77,5%
Pošta D	44	73	51	115,9%
Pošta E	37	42	32	86,5%
Pošta F	32	48	29	90,6%
Pošta G	33	44	34	103,0%
Pošta H	26	31	25	96,2%
Pošta I	14	35	30	214,3%
Pošta II	9	5	2	22,2%
Pošta III	11	14	7	63,6%
Pošta IV	5	2	1	20,0%
Pošta V	7	17	8	114,3%
Pošta VI	11	18	10	90,9%
Pošta VII	16	19	15	93,8%
Pošta VIII	9	11	7	77,8%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

Příloha 5: Tabulka spotřebitelských úvěrů na vybraných pobočkách

Spotřebitelské úvěry v roce 2016			
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	11 612 000	22 741 534	195,8%
Pošta 2	7 083 000	13 181 000	186,1%
Pošta 3	7 189 000	9 038 000	125,7%
Pošta 4	8 980 000	15 197 266	169,2%
Pošta 5	7 189 000	9 662 000	134,4%
Pošta 6	6 873 000	8 071 500	117,4%
Pošta 7	6 873 000	10 587 500	154,0%
Pošta A	2 164 000	2 406 000	111,2%
Pošta B	2 213 000	2 082 600	94,1%
Pošta C	2 424 000	2 236 000	92,2%
Pošta D	2 635 000	2 927 500	111,1%
Pošta E	2 213 000	3 214 500	145,3%
Pošta F	1 397 000	1 738 000	124,4%
Pošta G	1 502 000	1 319 500	87,8%
Pošta H	1 581 000	2 195 000	138,8%
Pošta I	843 000	1 445 000	171,4%
Pošta II	527 000	200 000	38,0%
Pošta III	632 000	660 500	104,5%
Pošta IV	316 000	300 000	94,9%
Pošta V	422 000	390 000	92,4%
Pošta VI	632 000	277 500	43,9%
Pošta VII	949 000	370 000	39,0%
Pošta VIII	527 000	810 000	153,7%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

Příloha 6: Tabulka hypotečních úvěrů na vybraných pobočkách

Hypotéky v roce 2016			
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	2 000 000	1 800 000	90,0%
Pošta 2	2 000 000	4 505 000	225,3%
Pošta 3	2 000 000	2 595 879	129,8%
Pošta 4	2 000 000	1 160 000	58,0%
Pošta 5	2 000 000	8 593 375	429,7%
Pošta 6	2 000 000	2 450 000	122,5%
Pošta 7	2 000 000	1 827 500	91,4%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.

Příloha 7: Tabulka investic do cenných papírů na vybraných pobočkách

Investice v roce 2016			
NÁZEV POSTY	plán	Skutečně realizováno	% realizovaných k plánům
Pošta 1	2 520 000	3 436 947	136,4%
Pošta 2	2 660 000	2 333 821	87,7%
Pošta 3	5 000 000	3 842 500	76,8%
Pošta 4	4 000 000	6 726 246	168,2%
Pošta 5	7 000 000	8 341 415	119,2%
Pošta 6	4 000 000	5 418 459	135,5%
Pošta 7	4 000 000	12 432 964	310,8%
Pošta A	0	181 942	0,0%
Pošta B	0	50 000	0,0%
Pošta C	0	685 250	0,0%
Pošta D	0	892 788	0,0%
Pošta E	0	106 575	0,0%
Pošta F	0	208 700	0,0%
Pošta G	0	308 000	0,0%
Pošta H	0	0	0,0%
Pošta I	0	290 000	0,0%
Pošta II	0	0	0,0%
Pošta III	0	0	0,0%
Pošta IV	0	0	0,0%
Pošta V	0	0	0,0%
Pošta VI	0	0	0,0%
Pošta VII	0	151 875	0,0%
Pošta VIII	0	0	0,0%

Zdroj: interní materiál České pošty, s. p.